

**Program Współpracy Transgranicznej
Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka
2014-2020**

Projekt

Kwiecień 2014 r.

Spis treści¹:

SEKCJA 1. STRATEGIA DOTYCZĄCA WKŁADU PROGRAMU EWT w REALIZACJĘ UNIJNEJ STRATEGII na RZECZ INTELIGENTNEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU GOSPODARCZEGO SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ i TERYTORIALNEJ	4
1.1. Strategia dotycząca wkładu programu EWT w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięciu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej	4
1.1.1. Opis zawartej w programie EWT strategii dotyczącej wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.	4
1.1.2. Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i odpowiadających im priorytetów inwestycyjnych, z uwzględnieniem wspólnych ram strategicznych, w oparciu o analizę potrzeb w całym obszarze objętym programem, oraz wyboru strategii mającej na celu zaspokojenie tych potrzeb, której zadaniem, w stosownych przypadkach, jest zajęcie się brakującymi ogniwami w infrastrukturze transgranicznej, z uwzględnieniem wyników ewaluacji ex ante.	10
1.2. Uzasadnienie alokacji finansowej	15
SEKCJA 2. OSIE PRIORYTETOWE	19
2.A. Opis osi priorytetowych innych niż pomoc techniczna	19
2.A.1. Oś priorytetowa	19
2.A.2. Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jeden cel tematyczny	19
2.A.3. Fundusz i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii (dla każdej osi)	19
2.A.4. Priorytet inwestycyjny	19
2.A.5. Cele szczegółowe priorytetu inwestycyjnego i oczekiwane rezultaty	20
2.A.6. Przedsięwzięcia, które mają zostać objęte wsparciem w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)	29
2.A.6.1. Opis typów i przykładów przedsięwzięć, które mają zostać objęte wsparciem, ich oczekiwany wkład w realizację odpowiednich celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	29
2.A.6.2. Kierunkowe zasady wyboru operacji	32
2.A.6.3. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	34
2.A.6.4. Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	34
2.A.6.5. Wskaźniki produktu (w podziale na osie priorytetowe)	34
2.A.7. Ramy wykonania	37
2.A.8. Kategorie interwencji	40
2.A.9. Podsumowanie planowanego wykorzystania pomocy technicznej z uwzględnieniem, w razie potrzeby, działań wzmacniających potencjał administracyjny instytucji zaangażowanych w zarządzanie programami i ich kontrolę oraz beneficjentów oraz, w razie potrzeby, działań wzmacniających potencjał administracyjny właściwych partnerów uczestniczących we wdrażaniu programów (w stosownych przypadkach)	42
2.B. Opis osi priorytetowych dotyczących pomocy technicznej	42
2.B.1. Oś priorytetowa	42
2.B.2. Fundusz i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii (należy powtórzyć dla każdego funduszu w ramach osi priorytetowej)	43
2.B.3. Cele szczegółowe i oczekiwane rezultaty	43
2.B.4. Wskaźniki rezultatu	43
2.B.5. Przedsięwzięcia, które mają zostać objęte wsparciem, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych (w podziale na osie priorytetowe)	43

¹ Dokument przygotowano na podstawie wzoru programu EWT zawartego w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 288/2014 z dnia 25 lutego 2014 r.

2.B.5.1. Opis przedsięwzięć, które mają zostać objęte wsparciem, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych	43
2.B.5.2. Wskaźniki produktu, które mają się przyczynić do osiągnięcia rezultatów (w podziale na osie priorytetowe)	44
2.B.6. Kategorie interwencji	44
SEKCJA 3. PLAN FINANSOWY	45
3.1. Środki finansowe z EFRR (w EUR)	45
3.2.A. Łączne środki finansowe z EFRR oraz współfinansowania krajowego (w EUR)	46
3.2.B. Podział według osi priorytetowej i celu tematycznego	47
SEKCJA 4. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE do ROZWOJU TERYTORIALNEGO	48
4.1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	48
4.2. Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (w stosownych przypadkach)	48
4.3. Zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT)	48
4.4. Wkład planowanych interwencji w realizację strategii makroregionalnych i strategii morskich, zgodnie z potrzebami obszaru objętego Programem, określonymi przez właściwe państwa członkowskie, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, ważnych projektów strategicznych zidentyfikowanych w tych strategiach (w stosownych przypadkach) (jeśli państwa członkowskie i regiony uczestniczą w strategiach makroregionalnych i strategiach morskich)	48
SEKCJA 5. PRZEPISY WYKONAWCZE do PROGRAMU EWT	49
5.1. Odpowiednie instytucje i podmioty	49
5.2. Procedura utworzenia wspólnego sekretariatu	49
5.3. Krótki opis rozwiązań w zakresie zarządzania i kontroli	50
5.4. Podział odpowiedzialności pomiędzy uczestniczącymi państwami członkowskimi w przypadku korekt finansowych wprowadzonych przez instytucję zarządzającą lub Komisję	54
5.5. Stosowanie euro (w stosownych przypadkach)	54
5.6. Zaangażowanie partnerów	55
SEKCJA 6. KOORDYNACJA	55
SEKCJA 7. ZMNIEJSZANIE OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH DLA BENEFICJENTÓW	59
SEKCJA 8. ZASADY HORYZONTALNE	61
8.1. Zrównoważony rozwój	61
8.2. Równość szans i niedyskryminacja	61
8.3. Równouprawnienie płci	61
SEKCJA 9. ODRĘBNE ELEMENTY	62
9.1. Duże projekty, które mają być wdrażane w okresie programowania	62
9.2. Ramy wykonania dla programu ewt	62
9.3. Właściwi partnerzy zaangażowani w przygotowanie programu ewt	62
9.4. Stosowne warunki wdrażania Programu określające zarządzanie finansowe, a także programowanie, monitorowanie, ewaluację i kontrolę udziału państw trzecich w programach transnarodowych i międzyregionalnych poprzez wkład środków z ipa ii lub eis	62

SEKCJA 1. STRATEGIA DOTYCZĄCA WKŁADU PROGRAMU EWT W REALIZACJĘ UNIJNEJ STRATEGII na RZECZ INTELIGENTNEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU GOSPODARCZEGO SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ OSIĄGNIĘCIU SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ

1.1. STRATEGIA DOTYCZĄCA WKŁADU PROGRAMU EWT W REALIZACJĘ UNIJNEJ STRATEGII NA RZECZ INTELIGENTNEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ OSIĄGNIĘCIU SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ

1.1.1. Opis zawartej w programie EWT strategii dotyczącej wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Obszar wsparcia w ramach Programu po stronie polskiej będą tworzyć następujące jednostki terytorialne: Podregiony (NUTS III): krośnieński, przemyski, nowosądecki, oświęcimski i bielski, a także powiat pszczyński w województwie śląskim, powiat rzeszowski i miasto Rzeszów w województwie podkarpackim oraz powiat myślenicki w województwie małopolskim. Po stronie słowackiej obszar wsparcia obejmuje: Kraj Preszowski, Kraj Żyliński oraz powiat Nowa Wieś Spiska w Kraju Koszyckim.

W przypadku podregionu (NUTS III) przemyskiego, powiatu myślenickiego w województwie małopolskim, powiatu rzeszowskiego i miasta Rzeszów, a także powiatu pszczyńskiego w województwie śląskim, choć nie znajdują się one bezpośrednio przy granicy, to jednak włączono je do Programu, ponieważ podmioty działające na tych obszarach uczestniczyły z powodzeniem w programach współpracy transgranicznej, zarówno w okresie poprzedzającym przystąpienie do Unii Europejskiej (UE), jak i w okresach finansowania po przystąpieniu Polski do UE. Powiat Nowa Wieś Spiska w Kraju Koszyckim włączono do obszaru wsparcia w ramach Programu, ponieważ powiat ten jest aktywnym członkiem Euroregionu Tatry, mającym doświadczenie we współpracy z podmiotami po polskiej stronie granicy.

Obszar wsparcia po stronie polskiej obejmuje łącznie 22 798 km² (co stanowi 58,2% całego obszaru wsparcia w ramach Programu), zaś liczba ludności wynosi 3 548 264 (62,8% całej populacji obszaru wsparcia w ramach Programu). Natomiast po stronie słowackiej obszar objęty Programem zajmuje 16 369 km² (41,8% całego obszaru wsparcia), zaś liczba ludności wynosi 1 598 923 (37,2% całej populacji obszaru wsparcia). Gęstość zaludnienia na obszarze wsparcia jest mocno zróżnicowana. w części zachodniej po stronie polskiej (podregiony [NUTS III]: bielski, oświęcimski i nowosądecki) gęstość zaludnienia jest wyższa od średniej gęstości zaludnienia w Polsce, zaś podregion (NUTS III) krośnieński jest znacznie słabiej zaludniony w porównaniu do średniej krajowej. Po stronie słowackiej oba regiony objęte Programem są słabiej zaludnione w porównaniu do średniego poziomu dla całej Republiki Słowackiej. Trzeba zauważyć, że wskaźnik gęstości zaludnienia w Kraju Preszowskim jest podobny do wskaźnika w regionie podkarpackim: zewnętrzne, wschodnie części obszaru wsparcia w ramach Programu są

do siebie pod tym względem podobne, natomiast środkowo-zachodnia część polsko-słowackiego pogranicza wykazuje względne zróżnicowanie wewnętrzne. Złożona struktura osadnictwa wpływa na czas i jakość połączeń między poszczególnymi obszarami w różnych sferach życia. Ma to także wpływ na sieć infrastruktury publicznej i tym samym na stosunki gospodarcze (np. wizyty, dostawę towarów lub usług). Ponadto struktura osadnictwa wpływa na dostęp społeczności lokalnych i podmiotów spoza obszaru wsparcia do usług konsumenckich, produkcyjnych, usług z zakresu kultury, edukacji oraz innych.

Po stronie polskiej najbardziej zaludnionym miastem jest Rzeszów, a następnie Bielsko-Biała, Krosno i Nowy Sącz. Sieć miejska jest dobrze i dość równomiernie rozwinięta, lecz zdominowana przez małe i średnie miejscowości. Obszar NTS III bielski, położony w najdalej wysuniętej części obszaru wsparcia, jest obszarem specyficznym: jest znacząco odmienny pod względem gospodarczym i kulturowym oraz wykazuje wyraźne tendencje i więzi gospodarcze z obszarem miejskim Górnego Śląska. Można tu także zauważyć wyraźne powiązania i współpracę ze stroną czeską. w słowackiej części obszaru Programu wzorce osadnictwa oraz miasta o największym znaczeniu w północnej części kraju tworzą łańcuch osadniczy biegnący wzdłuż osi zachód-wschód, powiązany głównie z miejscowościami Żyliną, Martin, Poprad i Preszów. Taki schemat nie wynika ze sztucznego podziału administracyjnego, ale ukształtował się na skutek uwarunkowań naturalnych: przebiegu rzek i dolin górskich. Krajobraz obszaru Programu jest w dużej mierze ukształtowany przez łańcuchy górskie, które z jednej strony narzucają pewne ograniczenia w działalności osadniczej i utrudniają rozbudowę sieci komunikacyjnej, a z drugiej stanowią potencjał w rozwoju infrastruktury rekreacyjnej. Ludność na tym obszarze w sposób naturalny skupia się wzdłuż dolin, pojedyncze osady znajdują się w środkowej części gór, zaś wyższe tereny górskie z oczywistych względów pozostają niezamieszkane.

Jeśli chodzi o gospodarkę, obszar Programu jest w dużej mierze zdominowany raczej przez usługi i przemysł niż przez inne branże, przy czym panuje tutaj duże zróżnicowanie wewnętrzne, zwłaszcza między zachodnią a wschodnią częścią tego obszaru. Gospodarka po stronie polskiej opiera się na przemyśle i usługach, choć udział tych sektorów w ogólnej strukturze jest niższy niż średni wskaźnik dla całej Polski (przy bardzo istotnym udziale rolnictwa). Struktura wewnętrzna przez lata nie ulegała żadnym zmianom, z wyjątkiem podregionu (NUTS III) nowosądeckiego, gdzie nastąpił wzrost znaczenia przemysłu. na Słowacji usługi i przemysł to najważniejsze kategorie gospodarcze, choć ich udział w gospodarce jest także niższy od średniej krajowej. Jednakże wydaje się, że gospodarka po stronie słowackiej ulega zmianom: wzrasta znaczenie usług (w odniesieniu do PKB) w porównaniu do rolnictwa (bardzo mały udział w gospodarce krajowej) i przemysłu. w kontekście usług duże znaczenie ma sektor turystyki. Fakt, że wskaźnik zatrudnienia – mierzony liczbą mieszkańców – na obszarze Programu jest niższy od średniego wskaźnika Polski oraz średniego wskaźnika Słowacji, wpływa na stan gospodarki na obszarze Programu. Według danych Eurostatu z 2011 r. średni wskaźnik zatrudnienia w Polsce wynosił 41,39%, zaś w podregionie (NUTS III) bielskim wynosił on: 41,16%; w podregionie (NUTS III) oświęcimskim: 34,36%; w podregionie (NUTS III) nowosądeckim: 33,22%; w podregionie (NUTS III) krośnieńskim: 40,25%. na Słowacji ogólny wskaźnik zatrudnienia dla całego kraju wynosił 40,57%, ale w Kraju Żylińskim wynosił on 39,35%, a w Kraju Preszowskim – 30,28%. w związku z tym zarówno strukturę gospodarki (po obu stronach dominacja przemysłu i usług, niski poziom innowacyjności i przestarzałe technologie), jak

i wskaźnik zatrudnienia należy uznać za słabe strony obszaru objętego wsparciem w ramach Programu.

Mówiąc o systemie transportowym należy podkreślić brak przebiegających przez ten obszar po stronie polskiej szlaków komunikacyjnych istotnych z punktu widzenia kraju i Europy. Wyjątek stanowi krótki odcinek drogi ekspresowej S69, łączący Bielsko-Białą z Żywcem i przejściem granicznym z Republiką Słowacką w miejscowości Zwardoń (Transeuropejski Korytarz Transportowy Bałtyk-Adriatyk) oraz droga krajowa S19/R4 Rzeszów-Barwinek-Preszów (część szlaku Via Carpathia). Obszar Programu obsługiwany jest przez system dróg ekspresowych i autostrad częściowo wykraczających poza granice obszaru wsparcia (np. po stronie polskiej autostrad: A1 i A4). Dotyczy to głównie dróg szybkiego ruchu i magistralnych linii kolejowych łączących regiony przygraniczne po stronie polskiej oraz te rozciągające się na stronę słowacką. w rezultacie czas przewozu towarów i osób na obszarze Polski oraz czas przewozu ze strony słowackiej pogranicza na stronę polską nadal pozostawia wiele do życzenia. w Republice Słowackiej sytuacja jest odwrotna: jeden ze szlaków TEN-T – transeuropejski korytarz Ren - Dunaj (wariant północny) –przebiega zarówno przez Kraj Żyliński jak i Preszowski, łącząc miejscowości Koszyce, Żylina i Trenczyn z Bratysławą. Zapewnia on połączenia krajowe wzdłuż osi wschód-zachód. Ponadto ogólny brak spójności sieci transportowej na obszarze wsparcia jest skutkiem bardzo słabych połączeń drogowych i kolejowych na osi północ - południe łączącej Polskę i Słowację. na dzień dzisiejszy, oprócz jednego szlaku TEN-T, oba kraje korzystają z dość słabych połączeń drogowych w formie drugorzędnych dróg krajowych, wojewódzkich i lokalnych. Często brakuje też odcinków łączących drogi lokalne po obu stronach granicy. Brakuje połączenia między drogami regionalnymi, które są istotne w transgranicznej komunikacji zewnętrznej (zapewniającej połączenie z ośrodkami regionalnymi itd.). Dodatkowym wyzwaniem jest niespójność lokalnych parametrów technicznych (tonażu) na drogach łączących polskie i słowackie części, co wpływa na wymianę towarów i rozwój gospodarczy regionów.

Jeśli chodzi o transport publiczny, dostępne są następujące kolejowe połączenia transgraniczne: linia C30/1 – Muszyna (granica polsko-słowacka) – Plaveč – Preszów – Koszyce – Cala – granica słowacko-węgierska, trasa CE63 – Czechowice-Dziedzice – granica polsko-słowacka – Skalité – Żylina – Leopoldov – Bratysława oraz na linii 129 – Cadca – Skalité – Zwardoń. Linie C30/1 oraz CE63 oferują głównie dalekobieżne połączenia międzynarodowe, zaś linia 129 obsługuje dwa pociągi. Pogranicze nie oferuje żadnych zaawansowanych, dobrze rozwiniętych usług komunikacji autobusowej, z wyjątkiem prywatnych autokarów i autobusów obsługiwanych przez agencje przewozowe. Oferują one swoje usługi na szlakach Koszyce – Rzeszów i Zakopane – Poprad oraz Liptowski Mikulasz. Dodatkowo należy wspomnieć, że przewóz towarów między polską a słowacką stroną granicy opiera się przede wszystkim na transporcie kołowym. Brak transgranicznej integracji transportu publicznego ma negatywny wpływ na czas dojazdu do aglomeracji oraz warunki podróży na terenie pogranicza.

W związku z powyższym, kluczowym wyzwaniem Programu jest poprawa infrastruktury transportowej na terenie pogranicza. Połączenia transgraniczne oraz te prowadzące dalej w głąb sieci TEN-T mają znaczenie szczególne, choć rozwój szlaków drogowych i kolejowych ograniczony jest obecnością cennych zasobów naturalnych, które zajmują sporą część pogranicza polsko-słowackiego i są objęte ochroną prawną. Rozdziewiek pomiędzy planami rozwijania sieci transportowej a planami ochrony środowiska naturalnego powoduje znaczący wzrost kosztów inwestycyjnych.

Mocną stroną sektora transportu, zarówno po stronie polskiej jak i słowackiej, jest obecność portów lotniczych w miejscowościach Poprad, Żylina i Rzeszów, ułatwiających dostęp do regionów objętych Programem osobom spoza obszaru pogranicza. Należy dodać, że w okolicy istnieją jeszcze trzy inne porty lotnicze o znaczeniu międzynarodowym: port lotniczy Katowice w Pyrzowicach, Kraków-Balice po polskiej oraz w Koszycach po słowackiej stronie granicy. Mimo to system transportu lotniczego można uznać wyłącznie za istotny element uzupełniający sieć komunikacyjną obszaru pogranicza.

Wśród porównywalnych mocnych stron stanowiących największe komparatywne przewagi tego obszaru wymienić można jego zasoby dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Pod względem estetyki krajobrazu Polski obszar objęty Programem należy do najcenniejszych w kraju. Obszar ten może pochwalić się bogatym dziedzictwem przyrodniczym: wysokim stopniem różnorodności biologicznej i ogromnym zróżnicowaniem krajobrazu. Parki Narodowe i Parki Krajobrazowe po obu stronach zajmują łącznie powierzchnię 10 185 km² (w sumie 26,3% obszaru pogranicza Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Słowackiej objętego Programem), a obszary NATURA 2000 stanowią obszar o powierzchni 21 586 km² (prawie 56% badanego terytorium). Na obszarze wsparcia w ramach Programu znajdują się trzy rezerваты biosfery UNESCO („Tatrzański Rezerwat Biosfery”, „Babia Góra” oraz „Karpaty Wschodnie”). Analiza poszczególnych form ochrony środowiska naturalnego po polskiej i słowackiej stronie granicy (w tym ochrony obszarów NATURA 2000, Parków Narodowych, Parków Krajobrazowych oraz rezerwatów) pokazuje, że niemal całe pogranicze obu krajów korzysta z pewnych form ochrony środowiska naturalnego. W ekosystemach obecnych na pograniczu polsko-słowackim można zaobserwować cechy wspólne i podobieństwa. Pod względem biotopów i ekosystemów granica między tymi państwami jest granicą sztuczną, co stanowi wyzwanie związane z koniecznością koordynacji i transgranicznej współpracy w zakresie monitorowania i podejmowania działań proekologicznych, zwłaszcza na obszarach chronionych. Tylko wspólna i jednoczesna realizacja projektów po obu stronach granicy umożliwi skuteczną ochronę cennych krajobrazów.

Dziedzictwo kulturowe na obszarze Programu jest najwyższej wartości i stanowi wielki potencjał nadający się do zrównoważonego wykorzystania w osadnictwie, gospodarce oraz dla rozwoju usług publicznych. Problemem jest to, że zasoby te nie są wykorzystywane w sposób innowacyjny. Najczęściej wykorzystuje się je do świadczenia prostych usług turystycznych (usługi hotelowe, gastronomiczne lub sprzedaż pamiątek). Można wymienić stosunkowo niewiele złożonych i zaawansowanych usług w obszarze rekreacji: tradycyjne ośrodki rzemiosła, edukacja kulturalna, tworzenie wirtualnych muzeów z wykorzystaniem technologii cyfrowej. Chronione zasoby są bardzo różnorodne: od dobrze zachowanych kompleksów wiejskich i małych miasteczek, przez zamki i konstrukcje obronne, aż po wynalazki techniczne oraz unikatowe przykłady katolickiej, unickiej i prawosławnej architektury sakralnej, zachowanej w bardzo dobrym stanie. Dziedzictwo to stanowi ważny dowód obecności Polaków i Słowaków na tym terenie, ale także np. Rusinów, Żydów, Niemców, Wołochów, Ormian itd. Istnieje prawie 11 500 obiektów dziedzictwa kulturowego (zarówno pojedynczych okazów, jak i całych kompleksów) objętych różnymi formami ochrony administracyjnej. Szczególną wartość tego dziedzictwa kulturowego dodatkowo potwierdza fakt, że aż osiem spośród dziewięciu słowackich obiektów wpisanych na listę światowego dziedzictwa UNESCO obecnych na terenie Kraju Preszowskiego oraz Żylińskiego oraz piętnaście spośród dwudziestu sześciu takich obiektów w Polsce znajduje się na obszarze Programu.

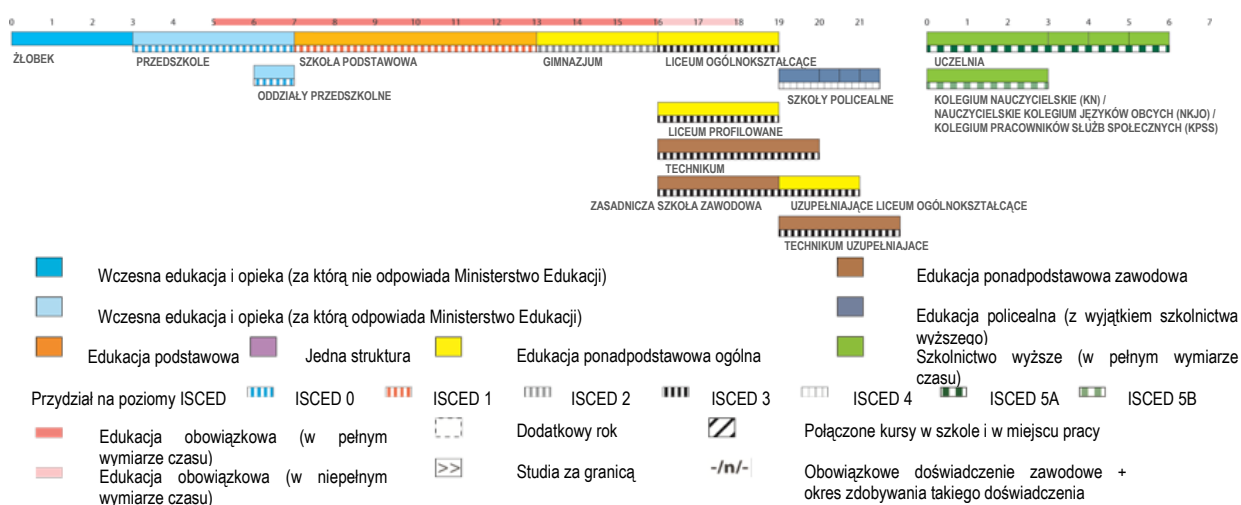
Ochrona dziedzictwa oraz skuteczne i zrównoważone wykorzystanie obiektów stanowią jedno z głównych wyzwań pogranicza. Stąd tendencja do łączenia pojedynczych obiektów w szlaki kulturowe i zintegrowane transgraniczne pakiety turystyczne. Wartością dodaną projektów realizowanych wspólnie na pograniczu polsko-słowackim jest przedstawianie dziedzictwa kulturowego społeczeństwu, jego ciągłość w czasie i przestrzeni oraz podobieństwo procesów cywilizacyjnych w regionie pogranicza, zwłaszcza tych zachodzących w latach 1772–1914, w okresie panowania Cesarstwa Austriackiego, a potem Monarchii Austro-Węgierskiej. Wspieranie odpowiednich usług na rzecz ochrony, zachowania oraz utrzymania jakości zasobów naturalnych, a także rozwój turystyki i rekreacji są kluczowe dla ich rozwoju.

Sytuacja demograficzna działa zarówno na korzyść, jak i niekorzyść obszaru Programu. Negatywnym aspektem jest migracja osób poszukujących pracy i lepszych możliwości edukacji (w tym edukacji powyżej poziomu podstawowego). Brak szans na dobrą edukację i zatrudnienie zmusza młodych ludzi do wyjazdu z terenu pogranicza. Z drugiej strony pogranicze polsko-słowackie może pochwalić się potencjałem demograficznym, którego odzwierciedleniem jest stosunkowo młody wiek społeczności lokalnej. Potencjał ten stanowi spore wyzwanie dla Programu, zwłaszcza w zakresie edukacji na poziomie ponadpodstawowym oraz zwiększania możliwości uczenia się przez całe życie.

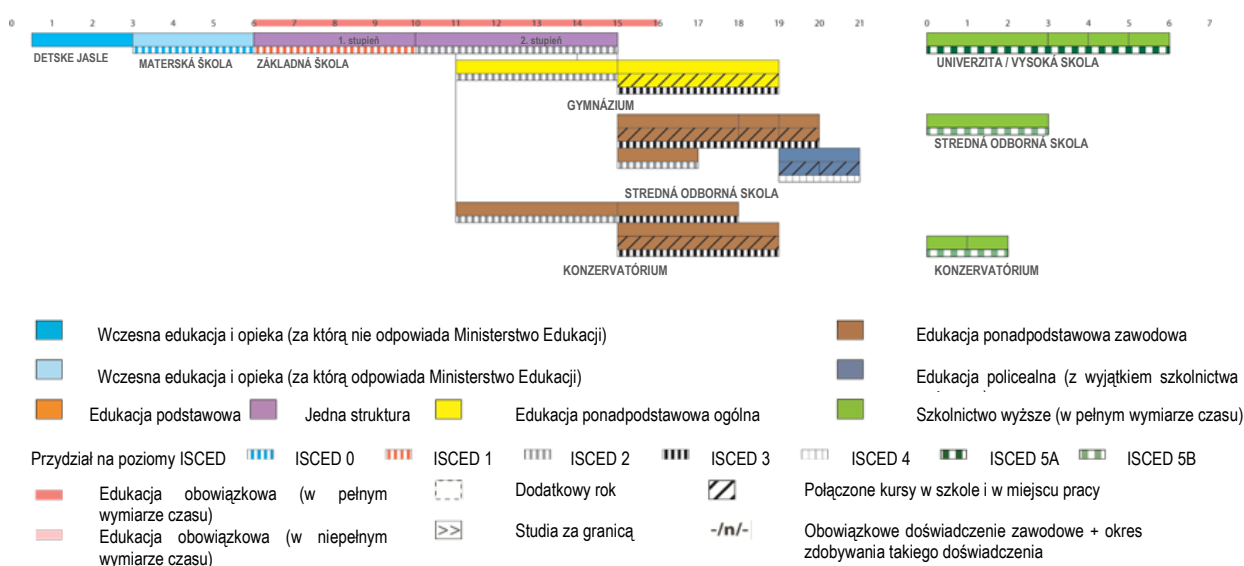
W 2011 r. na obszarze wsparcia 212 531 uczniów i studentów uczyło się w 1117 szkołach ponadpodstawowych. Liczba różnych profili w szkołach ponadpodstawowych także rośnie, co dowodzi, że system edukacji wreszcie zaczął dostosowywać się do wymogów rynku pracy w zakresie edukacji na poziomie ponadpodstawowym. Ponadto odpowiednie programy nauczania, nowe przedmioty i kierunki bezpośrednio związane np. z kwestiami regionalnymi mogą wzmocnić poczucie przynależności regionalnej wśród młodzieży na terenie pogranicza. Warto też pamiętać, że jak dotąd nie nawiązano między szkołami słowackimi a polskimi żadnej istotnej współpracy transgranicznej w dziedzinie edukacji zawodowej.

System edukacji obu krajów jest dość skomplikowany pod względem liczby typów i rodzajów szkół na poziomie podstawowym oraz ponadpodstawowym; sytuacja wygląda inaczej w przypadku szkolnictwa wyższego (wykresy 1 i 2). Największym wyzwaniem dla potencjalnych partnerów wspólnych przedsięwzięć jest realizacja projektów z dziedziny edukacji przez szkoły i placówki oświatowe podobne do siebie pod względem profilu, statusu oraz wieku uczniów i studentów. Podobnie znaczna ilość różnych typów szkół zapewnia elastyczność w wyborze tematów będących przedmiotem działań transgranicznych na rzecz rozwoju i realizacji wspólnych programów edukacyjnych.

Wykres 1: Struktura systemu edukacji w Polsce

Wykres 2: Struktura systemu edukacji na Słowacji

Źródło: Eurodyce

Strategia Programu będzie skupiała się na sektorach kluczowych, mających znaczenie dla rozwoju obszaru wsparcia. Chodzi tutaj o: stan środowiska naturalnego i kulturowego, sieć transportową (ze szczególnym naciskiem na transport drogowy), a także system edukacji jako zasadniczy czynnik mogący zapobiec procesowi odpływu ludności, wywierające wpływ na cały obszar Programu.

1.1.2. Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i odpowiadających im priorytetów inwestycyjnych, z uwzględnieniem wspólnych ram strategicznych, w oparciu o analizę potrzeb w całym obszarze objętym programem, oraz wyboru strategii mającej na celu zaspokojenie tych potrzeb, której zadaniem, w stosownych przypadkach, jest zajęcie się brakującymi ogniwami w infrastrukturze transgranicznej, z uwzględnieniem wyników ewaluacji ex ante.

Głównym celem Programu jest stawienie czoła trzem istotnym wyzwaniom oraz zniwelowanie słabości typowych dla obszaru wsparcia.

Pierwsze wyzwanie wiąże się z ochroną, wzmocnieniem i rozwojem głównego potencjału, tj. środowiska naturalnego i kulturowego, stanowiącego bogate źródło komparatywnych – choć nie konkurencyjnych wobec siebie – zasobów. w tym sensie fizyczna ilość takich zasobów jest większa w porównaniu z innymi obszarami obu krajów, lecz zasoby te nie są wykorzystywane ani w sposób efektywny, ani zrównoważony. Obecny sposób zarządzania tymi zasobami nie jest w żadnym stopniu innowacyjny. Realizacja Programu powinna doprowadzić do wprowadzenia nowych, inteligentnych form promocji zarówno środowiska naturalnego, jak i dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważonego i skutecznego sposobu ich wykorzystania, zwłaszcza w sektorze rekreacji oraz w przemyśle kreatywnym.

Drugie wyzwanie polega na usprawnieniu infrastruktury transportowej. Transgraniczne połączenia drogowe, zwłaszcza lokalne i regionalne, wskazane są jako jedno z najbliższych stron terenu pogranicza. Program powinien więc skupiać się na realizacji projektów, które na szczeblu lokalnym i subregionalnym umożliwiłyby stworzenie zintegrowanej sieci komunikacyjnej łączącej obie strony, ułatwiającej dostęp do korytarzy TEN-T i wykorzystującej rozwiązania przyjazne środowisku.

Trzecie wyzwanie dotyczy rozwoju edukacji, głównie na poziomie ponadpodstawowym, a także zwiększania możliwości uczenia się przez całe życie w celu wykorzystania zasobów obszaru – poprzez jej integrację oraz dostosowanie do rynku pracy. Różnice między systemami edukacji obu krajów oraz stosunkowo niski poziom edukacji w porównaniu do poziomu z głównych ośrodków szkolnictwa to niektóre ze słabych stron pogranicza. To właśnie dlatego wsparcie udzielone w ramach Programu powinno przyczynić się do poprawy jakości, rozszerzenia oferty edukacyjnej oraz zwiększenia liczby osób uczestniczących np. w projektach na rzecz uczenia się przez całe życie, umożliwiających im zmianę kwalifikacji zawodowych lub naukę zawodu, który byłby użyteczny na transgranicznym rynku.

U podstaw proponowanych celów i zakresu Programu leżą trzy zasadnicze założenia.

Pierwsze z nich to treść dokumentów strategii „Europa 2020” oraz jej inicjatyw przewodnich. Dokumenty te wyznaczają ogólne kierunki rozwoju UE w perspektywie do roku 2020 i rekomendują skupienie się na kilku istotnych kierunkach działań, wyrażonych w siedmiu inicjatywach przewodnich.

Drugie założenie wynika w pewnym stopniu z pierwszego i dotyczy treści rozporządzeń² w sprawie realizacji programów współfinansowanych ze środków Europejskiego

² (ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”; ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych

Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Wskazują one m.in. na konieczność dostosowania zakresu tematycznego Programu do zasad koncentracji tematycznej. w praktyce oznacza to, że Program dla pogranicza polsko-słowackiego powinien skupiać się na maksymalnie czterech kluczowych kwestiach.

Trzecim założeniem leżącym u podstaw celów i zakresu tematycznego Programu jest analiza SWOT obszaru pogranicza, komentarze ekspertów, wyniki i wnioski licznych opracowań, opinie ekspertów, a także treść dokumentów strategicznych oraz dokumentów dotyczących planowania przestrzennego.

Mając na uwadze fakt, że kluczowe wyzwania terenu pogranicza dotyczą trzech obszarów tematycznych, tj. ochrony i promocji dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, transportu oraz edukacji, proponuje się trzy osie tematyczne Programu. Są one zbieżne z trzema celami tematycznymi oraz z wybranymi priorytetami inwestycyjnymi. Cele te — wraz z priorytetami inwestycyjnymi — odpowiadają kluczowym obszarom potencjału oraz deficytom rozwoju pogranicza polsko-słowackiego. Wpisują się one także w tendencje rozwoju określone we wspomnianych dokumentach strategicznych.

dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006; ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006)

WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

Tab. A: Ogólna charakterystyka obszaru Programu — kapitał gospodarczy

Wskaźnik	Powierzchnia (km ²)	Liczba ludności (w tys.)		PKB na 1 mieszkańca (EUR)	PKB na 1 mieszkańca (średnia krajowa=100)	Liczba mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców		Osoby zatrudnione/ udział w ogólnym zatrudnieniu przypadający na sektor rolnictwa (%)		Osoby zatrudnione/ udział w ogólnym zatrudnieniu przypadający na sektor przemysłu (%)		Osoby zatrudnione/ udział w ogólnym zatrudnieniu przypadający na sektor usług (%)	
Rok	2011	2008	2011	2010	2010	2007	2012	2007	2011	2007	2011	2007	2011
PL — obszar wsparcia	22 798	3 473	3 548	8 132	0,87	77,2	84,8	12,8	19,1	38,3	34,4	48,9	46,5
SK — obszar wsparcia	16 369	1 545	1 599	8 800	0,73	11,7	16,5	3,7	3,1	35,2	34,5	61,1	62,4

Tab. B: Ogólna charakterystyka obszaru Programu — kapitał naturalny i społeczny oraz infrastruktura

Wskaźnik	Obszar NATURA 2000 (%)	Obszar objęty ochroną dziedzictwa przyrodniczego (Parki Narodowe, Parki Krajobrazowe, obszary chronione itd.) (%)	Liczba obiektów wpisanych na listę UNESCO, znajdujących się na obszarze Programu/obiektów w kraju	Długość dróg (km)		Gęstość dróg (km dróg/km ²)		Liczba szkół średnich		Liczba uczniów szkół średnich	
Rok	2012	2012	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2011	2008	2011
PL — obszar wsparcia	58,2	54,8	15/26	49 564	55 071	1,05	1,17	891	903	139 152	123 848
SK — obszar wsparcia	53,1	31,1	8/9	5 156	5 201	0,314	0,317	216	214	99 443	88 683

Tabela 1: Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	<u>C</u> : Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	1) Zasoby naturalne i kulturowe terenu pogranicza należą do jego nielicznych mocnych stron i zasobów komparatywnych w porównaniu do innych obszarów obu krajów. Mimo to głównym wyzwaniem jest skuteczne zapewnienie wspólnej ochrony i wykorzystania tych zasobów celem podniesienia poziomu atrakcyjności pogranicza w kontekście gospodarki i osadnictwa. 2) Wybór tego priorytetu inwestycyjnego umożliwi realizację projektów przyczyniających się np. do powstania nowych form promocji dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz skutecznego i zrównoważonego ich wykorzystania, głównie w przemyśle kreatywnym i nastawionych na rekreację, skierowanych do społeczności lokalnej oraz turystów. 3) Realizacja projektów powinna doprowadzić do wzrostu znaczenia nowoczesnych usług nastawionych na rekreację oraz przemysłu kreatywnego dla gospodarki terenu pogranicza. Raczej proste usługi turystyczne (np. usługi hotelowo-gastronomiczne) oferowane do tej pory będą wspierane — w wyniku realizacji Programu — przez nowe, innowacyjne produkty i usługi transgraniczne (np. oparte na technologiach informatycznych, edukacji kulturalnej, sprzedaży wyrobów działalności twórczej itd.). 4) Realizacja celów określonych w dokumentach unijnych, krajowych, regionalnych oraz innych dokumentach strategicznych.
Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	<u>B</u> : Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi	1) Jak dowodzi analiza społeczno-gospodarcza obszaru, transport jest jedną z najsłabszych stron pogranicza. Jego braki to przede wszystkim niewystarczająca infrastruktura połączeń szlaków komunikacyjnych na poziomie lokalnym, subregionalnym i regionalnym po obu stronach granicy, a także słabo rozwinięta infrastruktura sieci kolejowej. 2) Główne wyzwanie nadal polega na tworzeniu i modernizacji lokalnej infrastruktury transportowej (dróg) łączących obszary zabudowane po obu stronach granicy. 3) Wybór tego priorytetu inwestycyjnego umożliwi realizację projektów, które przyczynią się do poprawy stanu wspomnianej infrastruktury transportowej, pobudzą rozwój transgranicznych połączeń między drogami lokalnymi, subregionalnymi i regionalnymi po obu stronach granicy i ułatwią dostęp do sieci TEN-T na rzecz połączenia ze sobą ośrodków największego rozwoju oraz terenów peryferyjnych. 4) Realizacja projektów będzie szczególnie korzystna dla mieszkańców i turystów na obszarze wsparcia Programu, ze względu na skrócenie czasu podróży między obszarami

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		zabudowanymi po obu stronach granicy, co z kolei pobudzi proces ożywiania dwustronnych stosunków społecznych i gospodarczych. 5) Realizacja celów określonych w dokumentach unijnych, krajowych, regionalnych oraz w innych dokumentach strategicznych.
	C: Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej	1) Analiza społeczno-gospodarcza pokazała, że poziom usług przewozowych w transporcie publicznym oferowanych na granicy słowacko-polskiej jest bardzo niski. do głównych problemów należy niska liczba połączeń autobusowych i kolejowych między obydwoma krajami, zwłaszcza na poziomie lokalnym; poza tym brakuje infrastruktury umożliwiającej mieszkańcom i turystom obszaru wsparcia wygodne podróżowanie różnymi środkami transportu publicznego. 2) Wybór tego priorytetu inwestycyjnego umożliwi realizację projektów, które pobudzą rozwój transportu publicznego na terenie pogranicza i przyczynią się do powstania sprawnych połączeń transgranicznych w odniesieniu do poszczególnych form transportu: transportu lotniczego, kolejowego i kołowego. 3) Realizacja celów określonych w dokumentach unijnych, krajowych, regionalnych oraz innych dokumentach strategicznych.
Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia	1) Analiza społeczno-gospodarcza pokazuje, że jedną z kwestii problematycznych na obszarze wsparcia jest migracja młodych ludzi do większych obszarów miejskich, znajdujących się poza obszarem wsparcia. Jest to spowodowane poszukiwaniem atrakcyjnych możliwości edukacji, a docelowo – pracy zapewniającej wyższe zarobki. 2) Jednym z problemów występujących na obszarze wsparcia jest stosunkowo uboga oferta szkolenia zawodowego na poziomie ponadpodstawowym i w zakresie kształcenia ustawicznego, zarówno pod względem jakościowym, jak i ilościowym. 3) Wybór tego priorytetu inwestycyjnego umożliwi realizację projektów, które przyczynią się do transgranicznej integracji procesu kształcenia zawodowego poprzez wzajemną transgraniczną wymianę dobrych praktyk w zakresie zarządzania placówkami oświaty, współpracy instytucji działających na rynku pracy i dostosowania rozwiązań spoza obszaru wsparcia, przy wzmocnieniu programów edukacyjnych, realizacji wspólnych planów lekcji itd.

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		4) Realizacja projektów umożliwi: wzrost potencjału szkół ponadpodstawowych, szkół zawodowych oraz placówek kształcenia ustawicznego, pobudzi synergię działań i przedsięwzięć realizowanych zarówno przez szkoły słowackie, jak i szkoły polskie, poprawi jakość edukacji i poszerzy ofertę edukacji, dzięki czemu będzie stanie się ona ciekawa i atrakcyjna dla mieszkańców pogranicza, którzy chcą się uczyć. Ponadto projekty przyczynią się (dzięki wykorzystaniu nowych, wspólnych transgranicznych zasobów edukacyjnych) do promocji pogranicza oraz wzmocnienia w studentach poczucia związku ze środowiskiem lokalnym i regionalnym. To w konsekwencji osłabi w lokalnej społeczności chęć wyjazdu poza teren pogranicza i zachęci członków tej społeczności do aktywnego udziału w lokalnej gospodarce (np. poprzez zakładanie własnych przedsiębiorstw, które działałyby na polsko-słowackim rynku). 5) Realizacja celów określonych w dokumentach unijnych, krajowych, regionalnych oraz innych dokumentach strategicznych.

1.2. UZASADNIENIE ALOKACJI FINANSOWEJ

Założenia uzasadniające realizację unijnej polityki na lata 2014-2020 potwierdzają konieczność zapewnienia efektywności i skuteczności w osiąganiu rezultatów oraz przeznaczaniu zasobów na określone cele tematyczne. Zgodnie z zasadą ukierunkowania na rezultaty, priorytety i działania w ramach Programu zaprojektowane są tak, by zapewnić alokację największej części środków na obszary, które najskuteczniej realizują cele i zaplanowane rezultaty przewidziane w Programie.

W przypadku programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej maksymalny poziom finansowania ze środków Unii Europejskiej przypadający na jedną oś wynosi do 85% sumy środków przeznaczonych na daną oś priorytetową. Zasada ta została zachowana w Programie. Uzgodniono maksymalny poziom współfinansowania ze środków UE dla każdej osi. Spełniono także wymóg skoncentrowania minimum 80% środków na maksymalnie czterech celach tematycznych — 94% wszystkich środków UE w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2014-2020 przeznaczono na trzy cele tematyczne.

Uzasadnienie podziału alokacji między osiami priorytetowymi Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2014-2020 opiera się na wynikach analiz SWOT i TOWS przeprowadzonych dla obszaru pogranicza, komentarzach oraz opiniach ekspertów, z których jasno wynika, że największy potencjał regionu — dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe — jest nadal niewystarczająco wykorzystywany. Czynnikiem ograniczającym wykorzystanie zasobów środowiskowych oraz kulturowych jest słabo rozwinięta infrastruktura komunikacyjna, utrudniająca dostęp do wspomnianych zasobów. Niewystarczający poziom edukacji i znaczne rozbieżności między wymogami rynku pracy a programem szkolnictwa to kolejne problemy tego regionu.

Wybór celów tematycznych omówiono w trakcie posiedzeń grupy roboczej, na podstawie wcześniejszych doświadczeń w realizacji programów. Analizę poszczególnych celów tematycznych przeprowadzono z uwzględnieniem między innymi:

- celów i wymogów strategii „Europa 2020”, która wyznacza horyzontalne obszary wsparcia w perspektywie od roku 2014 do roku 2020;
- zasadności działania z punktu widzenia dokumentów unijnych;
- zgodności z dokumentami krajowymi.

Ponadto poziom alokacji opierał się na informacjach o niektórych propozycjach projektów zaplanowanych w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2014-2020.

Suma środków przeznaczonych na realizację Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2014-2020 będzie wynosiła 155 milionów EUR. Najwięcej środków przeznaczono na działania wspierające ochronę środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego obszaru Programu, a także rozwój istniejących zasobów kulturalnych i przyrodniczych (50%). Pozostałe środki przeznaczono na oś 2, związaną z działaniami na rzecz rozwoju transportu i zapewniającą łatwiejszy dostęp do sieci TEN-T oraz połączeń multimodalnych (36%), oś 3 „Inwestowanie w kształcenie, umiejętności i uczenie się przez całe życie” (8%) oraz na pomoc techniczną (6%). Aby zagwarantować skuteczność działań i uniknąć rozproszenia środków, środki w ramach celu tematycznego 6 skoncentrowano na działaniach tylko jednego priorytetu inwestycyjnego: 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego. Doświadczenie z lat 2007-2013 jasno wskazuje, że istnieje niezwykle wysokie zapotrzebowanie na realizację projektów w tym obszarze tematycznym. Dodatkowo pogranicze polsko-słowackie obfituje w obiekty stanowiące zarówno przyrodnicze, jak i kulturowe bogactwo regionu i wykazuje potencjał do rozwijania nowych, innowacyjnych i skutecznych form wykorzystania tego dziedzictwa.

Przeznaczenie 50% wszystkich środków Programu na ochronę, promocję i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego w obszarze wsparcia umożliwi realizację działań na rzecz podniesienia atrakcyjności obszaru oraz realizację działań uzupełniających na rzecz ochrony tych zasobów.

Znaczne środki, stanowiące 36% środków Programu, przeznaczono na rozwój systemu transportu poprzez działania mające na celu poprawę dostępności transgranicznej, a co za tym idzie – przyspieszenie wzrostu gospodarczego i zwiększenie aktywności na terenach przygranicznych. Należy podkreślić, że w obszarze infrastruktury transportowej tego regionu nadal występują spore luki i zaniedbania. Realizacja Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 przyniosła pozytywne rezultaty w zwiększaniu dostępności regionu przygranicznego i pokazała, że dzięki realizacji projektów na rzecz „małej” infrastruktury takich jak „Orawska Droga” w Małopolsce oraz „Rozwój infrastruktury drogowej pomiędzy powiatem krośnieńskim, jasielskim i bardejowskim” można zaobserwować pozytywny wpływ na sytuację gospodarczą terenu pogranicza. Ponieważ rozwój infrastruktury transportowej oraz dostępność przestrzenna należą do najważniejszych czynników rozwoju większości sektorów gospodarki, w tym turystyki, istotna jest kontynuacja działań w tym zakresie. Realizacja projektów powinna także ułatwiać dostęp do atrakcji polskiego i słowackiego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Tabela 2: Przegląd strategii inwestycyjnej programu EWT

Oś priorytetowa	Wsparcie z EFRR (w EUR)	Cel tematyczny	Priorytety inwestycyjne	Cele szczegółowe odpowiadające priorytetom inwestycyjnym	Wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu
1. Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na terenie pogranicza	77 500 000	Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	Zwiększenie wykorzystania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego przez zwiedzających i mieszkańców	Docenienie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego pogranicza przez ludność lokalną
					Docenienie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego pogranicza przez turystów spoza obszaru
2. Zrównoważony transport transgraniczny	55 800 000	Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi	Zwiększanie mobilności transgranicznej poprzez usprawnienie połączeń transgranicznych	Intensywność ruchu transgranicznego
			Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej	Zwiększenie dostępności transgranicznej na terenie pogranicza poprzez rozwój transportu multimodalnego	Dostępność transgraniczna na terenie pogranicza, czyli np. krótsze, szybsze lub/i wygodniejsze podróże na terenie pogranicza (opinie i informacje zwrotne od pasażerów i przewoźników).

Oś priorytetowa	Wsparcie z EFRR (w EUR)	Cel tematyczny	Priorytety inwestycyjne	Cele szczegółowe odpowiadające priorytetom inwestycyjnym	Wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu
3. Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie	12 400 000	Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia	Poprawa jakości transgranicznej edukacji specjalistycznej i zawodowej	Jakość usług z zakresu edukacji na całym pograniczu mierzona jako wskaźnik zadowolenia osób korzystających z takich usług.

SEKCJA 2. OSIE PRIORYTETOWE

2.A. OPIS OSI PRIORYTETOWYCH INNYCH NIŻ POMOC TECHNICZNA

2.A.1. Oś priorytetowa

Oś priorytetowa 1. Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturalnego na terenie pogranicza

Oś priorytetowa 2. Zrównoważony transport transgraniczny

Oś priorytetowa 3. Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie

2.A.2. Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jeden cel tematyczny

Nie dotyczy

2.A.3. Fundusz i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii (dla każdej osi)

Fundusz	EFRR
Podstawa kalkulacji (Wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Wydatki kwalifikowalne ogółem (podstawa: art. 120 ust. 2 Rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

2.A.4. Priorytet inwestycyjny

- Oś priorytetowa 1. Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturalnego na terenie pogranicza

Priorytet inwestycyjny: Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

- Oś priorytetowa 2. Zrównoważony transport transgraniczny

Priorytet inwestycyjny 1: Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi

Priorytet inwestycyjny 2: Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej

- Oś priorytetowa 3. Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie

Priorytet inwestycyjny: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

2.A.5. Cele szczegółowe priorytetu inwestycyjnego i oczekiwane rezultaty

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie wykorzystania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego przez zwiedzających i mieszkańców

Cel szczegółowy 1 przypisano do tych rodzajów działań, które będą realizowane w ramach osi priorytetowej 1.

Działania Programu realizowane w ramach osi priorytetowej 1 zwiększą atrakcyjność pogranicza pod względem jego wartości turystycznej i rekreacyjnej dzięki ochronie oraz efektywnemu i zrównoważonemu wykorzystaniu dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

Rezultat ten zostanie osiągnięty dzięki zwiększeniu liczby osób odwiedzających teren pogranicza i korzystających z innowacji wprowadzanych przez przemysł kreatywny i branżę rekreacyjną oraz dzięki wykorzystaniu oferty edukacyjnej i kulturalnej dostępnej po obu stronach granicy.

Cele szczegółowe osiągnięte zostaną dzięki realizacji projektów i mikroprojektów. Mikroprojekty realizowane będą w ramach Projektów Parasolowych zarządzanych przez euroregiony w Polsce oraz Wyższe Jednostki Terytorialne na Słowacji.

Cel szczegółowy 2: Zwiększanie mobilności transgranicznej poprzez usprawnienie połączeń transgranicznych

Cel szczegółowy 2 przypisano do tych rodzajów działań, które będą realizowane w ramach osi priorytetowej 2.

Z założenia, efekt działań realizowanych w ramach osi priorytetowej 2 przełoży się na poprawę warunków podróżowania po pograniczu polsko-słowackim, m.in. na zwiększenie dostępności pogranicza pod względem jakościowym (poprawa stanu transgranicznej infrastruktury drogowej) i ilościowym (połączenie szlaków słowackich ze szlakami polskimi). na szczególne odnotowanie zasługuje fakt, iż realizacja projektów doprowadzi również do usprawnienia połączeń między regionalną siecią transportową a krajowymi szlakami komunikacyjnymi oraz odcinkami TEN-T.

Efekt ten osiągnięty zostanie m.in. poprzez modernizację istniejącej infrastruktury transportowej oraz stworzenie nowych połączeń transgranicznych na obszarze wsparcia, co doprowadzi do skrócenia czasu podróży między obszarami miejskimi i wiejskimi położonymi bezpośrednio wzdłuż strefy granicznej oraz między obszarami na poziomie sublokalnym zlokalizowanymi dalej od granicy polsko-słowackiej, jak również w głębi obszaru wsparcia.

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie dostępności transgranicznej na terenie pogranicza poprzez rozwój transportu multimodalnego

Cel szczegółowy 3 przypisano do tych rodzajów działań, które będą realizowane w ramach osi priorytetowej 2.

Z założenia, efekt działań Programu ujętych w ramach celu szczegółowego 3 przełoży się na podniesienie poziomu komunikacji na terenie pogranicza poprzez zwiększenie skuteczności i efektywności różnych form transportu.

Efekt ten osiągnięty zostanie poprzez realizację projektów dotyczących wspólnego planowania i koordynacji rozwoju transportu publicznego (utworzenie nowych szlaków komunikacyjnych, koordynacja rozkładów jazdy, stworzenie wspólnych systemów biletowych), a także dzięki projektom infrastrukturalnym obejmującym np. zapewnienie węzłów przesiadkowych, umożliwiających podróżnym przeniesienie się z jednego środka transportu do innego.

Cel szczegółowy 4: Poprawa jakości transgranicznej edukacji specjalistycznej i zawodowej

Cel szczegółowy 4 przypisano do tych rodzajów działań, które będą realizowane w ramach osi priorytetowej 3.

Realizacja osi priorytetowej 3 pomoże w dostosowaniu systemu edukacji zawodowej do wymogów transgranicznego rynku pracy oraz oczekiwań pracodawców z obszaru wsparcia, a także w podniesieniu jakości i skuteczności formalnej edukacji zawodowej na poziomie ponadpodstawowym oraz edukacji nieformalnej, co w konsekwencji doprowadzić ma do poprawy sytuacji na rynku pracy na terenie pogranicza.

Efekt ten zostanie osiągnięty poprzez zwiększenie liczby wspólnych inicjatyw polsko-słowackich prowadzonych przez placówki oświatowe po obu stronach granicy (w szczególności: szkoły ponadpodstawowe, ośrodki i instytucje kształcenia ustawicznego i praktycznego, placówki szkolnictwa uzupełniającego oraz ośrodki rozwoju zawodowego). Dodatkowo planuje się wzmocnienie inicjatyw transgranicznych w zakresie wymiany dobrych praktyk oraz sprawdzonych, skutecznych programów edukacyjnych realizowanych przez szkoły o zwiększonym potencjale. Szkoły zostaną wzmocnione wewnętrznie poprzez rozbudowę ich infrastruktury i bazy dydaktycznej w zakresie niezbędnym do wykorzystania programów współpracy transgranicznej, a także poprzez rozbudowę ich oferty edukacyjnej dla osób spoza środowisk szkolnych i akademickich, w tym specjalnych programów obejmujących: transgraniczne programy praktyk, kursy językowe, transgraniczne przygotowawcze kursy zawodowe oraz wizyty studyjne dla uczniów chcących uczyć się na uczelniach wyższych, a także wspólnie zaprojektowane kursy kształcenia uzupełniającego oraz studia podyplomowe dla osób pracujących, wraz z innymi formami edukacji specjalistycznej i zawodowej dla osób w wieku emerytalnym (uniwersytety trzeciego wieku).

Cele szczegółowe zostaną osiągnięte dzięki realizacji projektów i mikroprojektów. Mikroprojekty realizowane będą w ramach trzech Projektów Parasolowych zarządzanych przez euroregiony w Polsce oraz Wyższe Jednostki Terytorialne na Słowacji.

Oprócz standardowych projektów Program daje możliwość współfinansowania projektów flagowych, czyli projektów mających wymierny wpływ na znaczną część obszaru Programu, wybranych indywidualnie poza standardowym trybem wyboru projektów, przy zachowaniu procedur oceny dokonywanej przez Wspólny Sekretariat Techniczny i niezależnych ekspertów.

Finansowanie Funduszu Mikroprojektów będzie wydzielone w ramach osi priorytetowych 1 i 3 Programu.

Do standardowych projektów mogą także należeć projekty trójstronne (w których biorą udział partnerzy z Czech).

Tabela 3: Specyficzne dla Programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe)

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie wykorzystania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego przez zwiedzających i mieszkańców

Nr ID	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023) ³	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Docenienie⁴ dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego pogranicza przez lokalną ludność	Wartość procentowa	Brak danych	2014	Brak danych	Badanie poziomu doceniania regionalnego dziedzictwa przez ludność miejscową ukazuje faktyczny mechanizm zmian, jakie zaszły dzięki realizacji Programu. Czy Program a) poszerzył wiedzę badanych na temat dziedzictwa, b) podniósł poziom ich zainteresowania (świadomości) tym dziedzictwem, c) zainspirował do odwiedzenia lub skorzystania z nowej oferty (zmiana zachowań), niezależnie czy regularnie, czy sporadycznie. Ten wskaźnik mierzony będzie na dwóch poziomach: a) lokalnym lub regionalnym, b) bezpośrednio w kontekście efektów projektów. Ocena wstępna (2014) – głównym celem tej oceny będzie oszacowanie wartości bazowej wskaźnika. Zostanie sporządzony kwestionariusz, a konstrukcja odpowiedzi na pytania umożliwi stworzenie wskaźnika dotyczącego doceniania dziedzictwa regionu przez miejscową ludność. Badanie ankietowe należy przeprowadzić na reprezentatywnej grupie obywateli mieszkających na terenie pogranicza. na podstawie wartości bazowej ustalona zostanie jednostka pomiaru oraz docelowa wartość wskaźników. Ocena śródkresowa (2018) – głównym celem tej oceny będzie oszacowanie postępu w osiągnięciu docelowej wartości wskaźnika. Badanie ankietowe należy przeprowadzić z jednej strony na reprezentatywnej grupie obywateli mieszkających na terenie	Trzy razy w trakcie realizacji Programu (w 2014, 2018, 2023 r.)

³ Wartość docelowa może mieć charakter jakościowy lub ilościowy.

⁴ Program INTERREG III a Polska – Republika Słowacka 2004-2006: Proponowane wskaźniki monitorowania obejmujące EPRC (Centrum Badań nad Polityką Europejską), EUROREG, IRS, TWG (2003).

						pogranicza, a z drugiej – blisko zrealizowanych projektów (EWT). Ustalenie wartości referencyjnych wyników obu badań pomoże w oszacowaniu odpowiedniego wskaźnika ukazującego faktyczną zmianę dokonaną dzięki zrealizowanym projektom. Ocena <i>ex-post</i> (2023) – głównym celem tej oceny będzie oszacowanie stopnia osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Badanie ankietowe należy przeprowadzić z jednej strony na reprezentatywnej grupie obywateli mieszkających na terenie pogranicza, a z drugiej – powinno ono pozostać blisko zrealizowanych projektów (EWT). Ustalenie wartości referencyjnych wyników obu badań pomoże w oszacowaniu odpowiedniego wskaźnika ukazującego faktyczną zmianę dokonaną dzięki zrealizowanym projektom.	
2	Docenienie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego pogranicza przez turystów spoza obszaru⁵	Wartość procentowa	Brak danych	2014	Brak danych	Badanie poziomu docenienia regionalnego dziedzictwa przez turystów ukazuje faktyczny mechanizm zmian, jakie zaszły dzięki realizacji Programu. Czy Program a) poszerzył wiedzę badanych na temat dziedzictwa, b) podniósł poziom ich zainteresowania (świadomości) tym dziedzictwem, c) zainspirował do odwiedzenia lub skorzystania z nowej oferty (zmiana zachowań), niezależnie czy regularnie czy sporadycznie. Ten wskaźnik będzie mierzony na dwóch poziomach: a) lokalnym lub regionalnym, b) bezpośrednio w kontekście efektów projektów. Ocena wstępna (2014) – głównym celem tej oceny będzie oszacowanie wartości bazowej wskaźnika. Zostanie sporządzony kwestionariusz, a konstrukcja odpowiedzi na pytania umożliwi stworzenie wskaźnika dotyczącego uznania turystów dla dziedzictwa regionu. Badanie ankietowe należy przeprowadzić na reprezentatywnej grupie turystów przebywających na terenie pogranicza. na podstawie wartości bazowej ustalona zostanie jednostka pomiaru oraz docelowa wartość wskaźników.	<i>Trzy razy w trakcie realizacji Programu (w 2014, 2018, 2023 r.)</i>

⁵ Program INTERREG III a Polska – Republika Słowacka 2004-2006: Proponowane wskaźniki monitorowania obejmujące EPRC (Centrum Badań nad Polityką Europejską), EUROREG, IRS, TWG (2003)

						Ocena śródkresowa (2018) – głównym celem tej oceny będzie oszacowanie postępu w osiąganiu docelowej wartości wskaźnika. Badanie ankietowe należy przeprowadzić z jednej strony na reprezentatywnej grupie turystów w odniesieniu do terenu pogranicza, a z drugiej – powinno ono pozostać blisko zrealizowanych projektów (EWT). Ustalenie wartości referencyjnych wyników obu badań pomoże w oszacowaniu odpowiedniego wskaźnika ukazującego faktyczną zmianę dokonaną dzięki zrealizowanym projektom. Ocena <i>ex-post</i> (2023) – głównym celem tej oceny będzie oszacowanie stopnia osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Badanie ankietowe należy przeprowadzić z jednej strony na reprezentatywnej grupie turystów w odniesieniu do terenu pogranicza, a z drugiej – powinno ono pozostać blisko zrealizowanych projektów (EWT).. Ustalenie wartości referencyjnych wyników obu badań pomoże w oszacowaniu odpowiedniego wskaźnika ukazującego faktyczną zmianę dokonaną dzięki zrealizowanym projektom.	
--	--	--	--	--	--	---	--

Cel szczegółowy 2: Zwiększanie mobilności transgranicznej poprzez usprawnienie połączeń transgranicznych

Nr ID	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023) ⁶	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1	Intensywność ruchu transgranicznego	Wartość procentowa	Brak danych	2014	Brak danych	Badanie dostępności pogranicza pokazuje: • częstotliwość korzystania z dróg, • czy polsko-słowackie projekty transportowe spowodowały, że kierowcy korzystają częściej z ich efektów (wybudowanych albo zmodernizowanych dróg). Ocena wstępna (2014) – głównym celem oceny będzie oszacowanie wartości bazowej wskaźnika. Ewaluacja powinna opierać się na pomiarze ruchu w punktach kontrolnych i oszacowaniu średniego dobowego ruchu pojazdów silnikowych (SDR), wykonanych zgodnie z „Wytycznymi pomiaru ruchu na drogach wojewódzkich w 2010 roku – Ministerstwo Infrastruktury” lub dokumentami późniejszymi. Pomiar ruchu powinien zostać wykonany z użyciem typowej ankiety w punktach kontrolnych usytuowanych w miejscach skrzyżowań nowych/zmodernizowanych dróg z drogami głównymi, a także na polsko-słowackich przejściach granicznych, z użyciem kwestionariuszy typowych dla takich badań. Dodatkowo, na podstawie tablic rejestracyjnych samochodów, należy policzyć liczbę polskich pojazdów na słowackich punktach kontrolnych oraz liczbę pojazdów słowackich na polskich punktach kontrolnych. Ocena ex-post (2023) – głównym celem tej oceny będzie oszacowanie stopnia osiągnięcia docelowej wartości wskaźnika. Pomiar ruchu należy przeprowadzić w tych samych punktach kontrolnych i w tym samym czasie (w tych samych miesiącach i dniach tygodnia), co wspomnianą wyżej ocenę wstępną (2014). Pomiaru należy dokonać zarówno	Dwa razy w trakcie realizacji Programu (w 2014 i 2023 r.)

⁶ Wartość docelowa może mieć charakter jakościowy lub ilościowy.

						w miejscach skrzyżowań nowych/zmodernizowanych dróg z drogami głównymi, jak również na polsko-słowackich przejściach granicznych. Określenie, w wyniku przeprowadzonych badań wstępnych i ex-post, liczby pojazdów umożliwi oszacowanie wskaźnika pokazującego rzeczywistą zmianę spowodowaną realizowanymi projektami.	
--	--	--	--	--	--	---	--

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie dostępności transgranicznej na terenie pogranicza poprzez rozwój transportu multimodalnego

Nr ID	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa ⁷ (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1	Dostępność transgraniczna na terenie pogranicza, czyli np. krótsze lub/i szybsze/wygodniejsze podróże na terenie pogranicza (<i>opinie i informacje zwrotne od pasażerów i przewoźników</i>) ⁸	Wartość procentowa	Brak danych	2014	Brak danych	Badanie dostępności wewnątrzregionalnej na terenie pogranicza pokazuje: • częstotliwość wykorzystywania połączeń komunikacji publicznej, • czy polsko-słowackie projekty spowodowały, że pasażerowie częściej korzystają z połączeń multimodalnych, • czy celem wyboru połączenia jest przejazd na drugą stronę granicy, • główne czynniki przyczyniające się do wyboru połączeń komunikacji publicznej np. krótsze lub/i szybsze/wygodniejsze podróże między ośrodkami na terenie pogranicza. Ocena wstępna (2014) – głównym celem tej oceny będzie oszacowanie wartości bazowej wskaźnika. na podstawie oceny zostanie sporządzony kwestionariusz, w którym struktura odpowiedzi na pytania umożliwi stworzenie wskaźnika dotyczącego opinii pasażerów lub przewoźników	<i>Dwa razy w trakcie realizacji Programu (w 2014 i 2023 r.)</i>

⁷ w przypadku EFRR oraz Funduszu Spójności wartości docelowe mogą mieć charakter jakościowy lub ilościowy.

⁸ Program INTERREG III a Polska – Republika Słowacka 2004-2006: Proponowane wskaźniki monitorowania obejmujące EPRC (Centrum Badań nad Polityką Europejską), EUROREG, IRS, TWG (2003)

						korzystających z łatwo blokujących się połączeń (wąskie gardła), lub alternatywnych połączeń komunikacji publicznej między Polską i Słowacją. Badanie ankietowe należy przeprowadzić na reprezentatywnej grupie pasażerów lub przewoźników korzystających z łatwo blokujących się połączeń (wąskie gardła), lub alternatywnych połączeń komunikacji publicznej między Polską i Słowacją. na podstawie wartości bazowej zostanie ustalona jednostka pomiaru oraz docelowa wartość wskaźników. Ocena <i>ex-post</i> (2023) – głównym celem tej oceny będzie oszacowanie stopnia osiągnięcia docelowej wartości wskaźnika. Ustalenie wartości referencyjnych wyników badań ankietowych wstępnych i <i>ex-post</i> pomoże w oszacowaniu wskaźnika ukazującego faktyczną zmianę dokonaną dzięki zrealizowanym projektom.	
--	--	--	--	--	--	--	--

Cel szczegółowy 4: Poprawa jakości transgranicznej edukacji specjalistycznej i zawodowej

Nr ID	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa ⁹ (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1	Jakość usług z zakresu edukacji na całym pograniczu mierzona jako wskaźnik zadowolenia osób korzystających z takich usług.	Wartość procentowa	Brak danych	2014	Brak danych	Telefoniczne badanie ankietowe wśród uczestników projektów oraz osób, które nie uczestniczyły w projektach polsko-słowackich. w celu monitorowania zmian poziomu zadowolenia, telefoniczne badanie ankietowe będzie przeprowadzane co dwa lata.	Pięć razy w trakcie realizacji Programu (w 2014, 2016, 2018, 2020, 2023 r.)

⁹ w przypadku EFRR oraz Funduszu Spójności wartości docelowe mogą mieć charakter jakościowy lub ilościowy.

2.A.6. Przedsięwzięcia, które mają zostać objęte wsparciem w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1. Opis typów i przykładów przedsięwzięć, które mają zostać objęte wsparciem, ich oczekiwany wkład w realizację odpowiednich celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
Typy działań: – Budowa lub modernizacja transgranicznej infrastruktury rekreacyjnej w pobliżu instytucji kultury, zabytków, Parków Krajobrazowych i Narodowych stanowiących część transgranicznych szlaków turystycznych (np. utworzenie nowych oraz modernizacja istniejących już transgranicznych szlaków turystycznych: ścieżek rowerowych, pieszych szlaków turystycznych, szlaków przyrodniczych, szlaków tematycznych i związanej z nimi infrastruktury, wspólnych systemów biletowych, punktów „Parkuj i Jedź”, miejsc parkingowych blisko ścieżek i szlaków oraz transgraniczna integracja ścieżek itp.) – Wspólne transgraniczne projekty w zakresie odnowy i prac konserwatorskich, modernizacji obiektów dziedzictwa kulturowego znajdujących się na transgranicznych szlakach turystycznych – Programy współpracy między instytucjami, w tym wzajemna wymiana zabytków ruchomych i muzealiów (np. wystawy tymczasowe, objazdowe) – Nawiązanie i rozwój transgranicznej współpracy międzysektorowej na rzecz dziedzictwa obszaru pogranicza pomiędzy podmiotami takimi jak m.in.: środowisko akademickie, instytucje kultury, samorządy, organizacje pozarządowe, Parki Narodowe i Krajobrazowe (np. współpraca akademicka między uczelniami wyższymi oraz ośrodkami naukowymi i społecznymi w zakresie zachowania i ochrony transgranicznych zasobów kulturowych i przyrodniczych: zintegrowane projekty w regionie pogranicza, organizacja tematycznych konferencji, seminariów i warsztatów, współpraca instytucji i promocja wspólnych działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych, w tym m.in. ochrona różnorodności biologicznej) – Wspólne transgraniczne działania edukacyjne promujące dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze – Wspólna transgraniczna promocja poświęcona dziedzictwu kulturowemu i przyrodniczemu terenu pogranicza (np. organizacja i udział we wspólnych wydarzeniach, targach, konferencjach, warsztatach i seminariach) – Opracowanie i wdrażanie wspólnych transgranicznych standardów/wytycznych w zakresie ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego – Wykorzystanie narzędzi teleinformatycznych do zachowania i promowania zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, aplikacji na telefony komórkowe, stron internetowych, tworzenie transgranicznych produktów ekologicznych i e-produktów oraz usług; transgraniczne kampanie informacyjne i promocyjne prowadzone za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji, cyfryzacja i cyfrowa wymiana zasobów,	

multimedialna prezentacja transgranicznego dziedzictwa, wymiana wiedzy specjalistycznej na temat cyfryzacji dziedzictwa kulturowego, tworzenie wspólnych repozytoriów dziedzictwa kulturowego itd.

- Wspólne szkolenia dla przewodników, konserwatorów i przedstawicieli instytucji zaangażowanych w działania na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego pogranicza
- Działania na rzecz wspólnej ochrony środowiska naturalnego.

Wnioskodawcami mogą być następujące podmioty (indykatoryna lista potencjalnych wnioskodawców):

- organy administracji rządowej i samorządowej, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki administracji ustanowione przez państwo lub samorząd w celu zapewnienia usług publicznych (np. instytucje kultury, instytucje naukowe, placówki oświatowe),
- Parki Krajobrazowe i Parki Narodowe,
- Lasy Państwowe,
- organizacje pozarządowe non-profit (nieprowadzące działalności zarobkowej),
- Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej,
- szkoły średnie, ośrodki akademickie i uczelnie wyższe.

Główne grupy docelowe:

- mieszkańcy obszaru wsparcia,
- osoby odwiedzające obszar wsparcia, w tym turyści i inne osoby korzystające z oferty kulturalno-rekreacyjnej obszaru objętego Programem.

Kluczowe obszary docelowe:

- Parki Narodowe i Parki Krajobrazowe, chronione obszary krajobrazowe i ich otuliny, wsie i miasta, kompleksy leśne, obiekty dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wpisane na listę UNESCO i objęte ochroną lokalną jako formy ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Priorytet inwestycyjny	Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
-------------------------------	--

Typy działań:

- Budowa lub modernizacja ważnych transgranicznych odcinków sieci, zwłaszcza budowa lub modernizacja infrastruktury drogowej łączącej systemy transportu po obu stronach granicy

Wnioskodawcami mogą być następujące podmioty (indykatoryna lista potencjalnych wnioskodawców):

- organy administracji rządowej i samorządowej, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki administracji ustanowione przez państwo lub samorząd w celu zapewnienia usług publicznych,
- Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej.

Główne grupy docelowe:

- mieszkańcy obszaru wsparcia,
- osoby spoza obszaru, np. turyści, przedstawiciele przedsiębiorstw przybywający na obszar objęty Programem na określony czas.

Kluczowe obszary docelowe:

– Pierwszeństwo będą miały tereny gmin, powiatów, wsi lub okręgów położonych bezpośrednio przy granicy.	
Priorytet inwestycyjny:	Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej
Typ działań: – Planowanie zintegrowanego transgranicznego systemu komunikacji publicznej, w tym m.in.: koordynacja rozkładów jazdy, wspólne bilety, system obsługi pasażerów, biletomaty; kampanie informacyjne i promocyjne, przewodniki, wspólne ulotki wielojęzyczne, mapy, oznakowanie przystanków, system wielojęzycznej informacji dla pasażerów na przystankach i stacjach kolejowych, zaprojektowanie wielojęzycznych stron internetowych umożliwiających wybór właściwego biletu, internetowe i dostępne z telefonu komórkowego wyszukiwarki połączeń itd. – Opracowanie transgranicznych map i koordynacja połączeń; rozwój przyjaznego środowisku systemu transportu multimodalnego na obszarze objętym Programem; wykorzystanie dostępnych narzędzi i stworzenie nowych produktów informatycznych; np. ułatwienie wyboru właściwego biletu, internetowe i dostępne z telefonu komórkowego wyszukiwarki połączeń – Projekty dotyczące połączeń multimodalnych w zakresie publicznego systemu przewozu osób, np. budowa obiektów parkingowych typu „Parkuj i Jedź”. Wnioskodawcami mogą być następujące podmioty (indykatoryna lista potencjalnych wnioskodawców): – organy administracji rządowej i samorządowej, ich związki i stowarzyszenia, – jednostki administracji ustanowione przez państwo lub samorząd w celu zapewnienia usług publicznych, – organizacje pozarządowe non profit (nieprowadzące działalności zarobkowej), – Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej – instytucje akademickie. Główne grupy docelowe: – mieszkańcy obszaru wsparcia, – osoby spoza obszaru, np. turyści, przedstawiciele przedsiębiorstw przybywający tymczasowo na obszar Programu. Kluczowe obszary docelowe: – cały obszar Programu.	
Priorytet inwestycyjny:	Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia
Typ działań: – Wspólne transgraniczne programy/ inicjatywy dla uczniów i nauczycieli w szkołach średnich w sektorze edukacji specjalistycznej i zawodowej (np.: transgraniczne programy	

/inicjatywy edukacji specjalistycznej i zawodowej realizowane przez szkoły średnie, staże, programy pilotażowe i stypendialne, wizyty studyjne dla uczniów i studentów w placówkach i szkołach kształcenia specjalistycznego i zawodowego)

- Działania na rzecz integracji transgranicznej i budowania wspólnej tożsamości poprzez np. skoordynowane programy /inicjatywy edukacyjne obejmujące zajęcia poświęcone dziedzictwu historyczno-kulturowemu, ekologii, sport i kursy językowe
- Wspólne opracowanie i promocja oferty edukacji specjalistycznej i zawodowej w celu wzrostu liczby uczniów szkół średnich, a także pozyskania nauczycieli z zagranicy
- Realizacja transgranicznych działań wspierających tak zwane *włączenie społeczne* i partycypację społeczną, scalających obszar pogranicza jako obszar funkcjonalny; kursy, studia podyplomowe, programy i szkolenia
- Transgraniczna wymiana dobrych praktyk w zakresie realizacji programów / inicjatyw na potrzeby edukacji specjalistycznej i zawodowej oraz rozwiązań modelowych w dziedzinie szkolnictwa na poziomie ponadpodstawowym i kształcenia ustawicznego, a także dobrych praktyk w zakresie zarządzania edukacją oraz finansowania systemów szkolnictwa
- Działania mające na celu określenie potrzeb w kontekście edukacji specjalistycznej i zawodowej (np. identyfikacja wspólnych problemów i luk w ofercie edukacyjnej, realizacja wspólnych procesów edukacyjnych i działań w zakresie doradztwa zawodowego na transgranicznym rynku pracy, a także dostosowanie programów edukacyjnych do aktualnych wymogów rynku pracy, w tym współpraca między instytucjami rynku pracy oraz placówkami oświaty)
- Działania edukacyjne w dziedzinie zarządzania ryzykiem i bezpieczeństwa.

Wnioskodawcami w ramach osi priorytetowej 3 mogą być następujące podmioty (indykatoryna lista potencjalnych wnioskodawców):

- organy samorządów lokalnych i regionalnych,
- szkoły średnie zawodowe, placówki i ośrodki kształcenia specjalistycznego, instytucje i ośrodki badawcze, organizacje pozarządowe, instytucje kultury na szczeblu centralnym i regionalnym we współpracy z instytucjami partnerskimi z terenu pogranicza, Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej.

Główne grupy docelowe:

- mieszkańcy terenu pogranicza
- szkoły ponadpodstawowe – i ich uczniowie – z obszaru wsparcia,
- placówki oświatowe oferujące kształcenie zawodowe i ustawiczne oraz ich uczniowie.

Kluczowe obszary docelowe:

- cały obszar Programu.

2.A.6.2. Kierunkowe zasady wyboru operacji

Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2014-2020 opiera się na założeniu, że systemy wyboru projektów umożliwią wybór projektów o największym znaczeniu dla obszaru pogranicza, najlepiej przygotowanych do realizacji, wyróżniających się innowacyjnością i zapewniających bezpieczny proces realizacji.

Aby zrealizować wspomniane założenia, systemy wyboru projektów będą obejmowały następujące elementy:

- na etapie oceny formalnej główny nacisk położony zostanie na kwestię gotowości danego projektu do realizacji (w tym gotowości inwestycji pod względem formalnym i prawnym, pełnego podziału zadań i obowiązków między partnerami),
- obowiązkowe będzie partnerstwo instytucji działających po obu stronach granicy w jednym projekcie,
- podczas oceny jakościowej główny nacisk położony zostanie na aspekty związane z transgranicznym charakterem i efektem danego projektu (spodziewany wpływ na sytuację społeczności lokalnej lub społeczności regionu po obu stronach granicy), a także na sposób, w jaki projekt przyczynia się do osiągnięcia docelowego poziomu wskaźników produktu i rezultatu Programu,
- ocena jakościowa zostanie przeprowadzona przez zespół składający się z ekspertów w poszczególnych dziedzinach, posiadających szeroką wiedzę na temat współpracy transgranicznej i będących w stanie ocenić spodziewany poziom współpracy między partnerami w trakcie realizacji projektu, jak również wpływ danego projektu na społeczność lokalną lub społeczność regionu po obu stronach granicy,
- usprawnienie komunikacji ze Wspólnym Sekretariatem Technicznym i innymi instytucjami uczestniczącymi w procesie; dostęp do informacji o planowanych lub ogłoszonych naborach wniosków; informacje o aktualnym etapie oceny wniosku danego beneficjenta.

Sposób projektowania i tworzenia systemu wyboru projektów musi dodatkowo gwarantować ich skuteczność, przejrzystość i obiektywność.

Skuteczność wspomnianych systemów ma zapewnić wybór tylko tych projektów, które spełniają warunek optymalnego stosunku wydatków do rezultatów i które odpowiadają aktualnym potrzebom społeczno-gospodarczym terenu pogranicza. w związku z tym kluczowym kryterium będzie analiza przewidywanej trwałości instytucjonalnej, organizacyjnej i finansowej docelowych skutków.

Systemy wyboru projektów będą obejmowały mechanizmy gwarantujące bezstronność osób odpowiedzialnych za dokonanie oceny (np. poprzez nałożenie na te osoby obowiązku złożenia deklaracji bezstronności) oraz by osoby te nie działały pod wpływem stron trzecich nieuczestniczących w procesie oceny.

Systemy wyboru projektów będą uwzględniały potrzebę zachowania równowagi pomiędzy koniecznością zapewnienia dokładnej oceny oraz koniecznością przeprowadzenia szybkiego i efektywnego procesu oceny dużej liczby wniosków.

Procedura naboru wniosków przewiduje pewien stopień ujednolicenia sposobu dokonywania oceny, co ma na celu ograniczenie subiektywności opinii osób oceniających oraz zapewnienie możliwości porównania poszczególnych ocen. Ma to kluczowe znaczenie także z uwagi na potrzebę zapewnienia możliwości śledzenia ścieżki wyboru danego projektu jako element działań kontrolnych i ścieżki audytu Programu.

Program przewiduje rozpatrywanie skarg w sprawie wyboru projektów.

2.A.6.3. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Nie przewidziano żadnych instrumentów finansowych.

2.A.6.4. Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Nie przewiduje się żadnych dużych projektów w rozumieniu artykułu 8 ust. 2 lit. b) (iii) rozporządzenia w sprawie EWT.

2.A.6.5. Wskaźniki produktu (w podziale na osie priorytetowe)

Tabela 4: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu

Priorytet inwestycyjny: Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego

Nr ID	Wskaźnik (nazwa wskaźnika)	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.1	Liczba nowych transgranicznych produktów turystycznych	Liczba	Min. 45	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.2	Długość nowych, zmodernizowanych lub udoskonalonych transgranicznych szlaków rekreacyjnych	Km	Min. 160	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.3	Liczba nowych, zmodernizowanych lub rozbudowanych elementów infrastruktury będących częścią transgranicznego produktu/szlaku turystycznego	Liczba	Min. 15	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.4	Liczba osób korzystających z nowych, zmodernizowanych lub rozbudowanych transgranicznych produktów kulturowych i ekologicznych	Osoby	Min. 750 000	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.5	Liczba „miękkich” działań transgranicznych promujących dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze pogranicza	Liczba	Min. 150	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.6	Liczba zmodernizowanych elementów obiektów dziedzictwa kulturowego po zakończeniu prac restauracyjnych i konserwatorskich	Liczba	Min. 15	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku

Nr ID	Wskaźnik (nazwa wskaźnika)	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.7	Liczba transgranicznych lub/i wspólnych polsko-słowackich kampanii promocyjnych i marketingowych	Liczba	Min. 2	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.8	Liczba adresatów wspólnych/transgranicznych kampanii promocyjnych i marketingowych (zasięg działań promocyjnych)	Osoby	Min. 1 150 000	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.9	Liczba organizacji uczestniczących w transgranicznych projektach na rzecz dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	Liczba	Min. 95	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.10	Liczba hektarów powierzchni ekosystemów objętych transgranicznymi projektami na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego	Ha	Min. 200	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.11	Liczba opracowanych /wdrożonych wspólnych standardów lub wytycznych	Liczba	5	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.12	Liczba nowych/zmodernizowanych transgranicznych e-produktów i e-usług	Liczba	Min. 20	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.13	Liczba osób korzystających z nowych/zaktualizowanych transgranicznych e-produktów i e-usług	Osoby	Min. 20 000	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
1.14	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (wskaźnik KE)	Wizyty	Brak danych	Wcześniej oszacowany wzrost liczby wizyt w danym obiekcie w roku następnym po zakończeniu projektu ¹⁰ .	Raz do roku

¹⁰ Dotyczy usprawnień w obiekcie mających na celu zwiększenie zainteresowania oraz przyjmowania turystów w ramach turystyki zrównoważonej. Dotyczy wszystkich obiektów niezależnie od tego, czy wcześniej prowadzono w nich działalność turystyczną, czy nie (np. Parki Narodowe lub budynki przekształcone w muzea). Jeden turysta może odbyć wiele wizyt; grupa turystów liczy się jako wizyty w liczbie odpowiadającej liczbie członków grupy. Instytucja Zarządzająca ustala metodologię szacowania tej przewidywanej liczby, ewentualnie opartą na analizie potrzeb.

Priorytet inwestycyjny: Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi

Nr ID	Wskaźnik (nazwa wskaźnika)	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
2.1	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (wskaźnik KE)	Km	40	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
2.2	Całkowita długość nowych dróg (wskaźnik KE)	Km	5	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku

Priorytet inwestycyjny: Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej

Nr ID	Wskaźnik (nazwa wskaźnika)	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
3.1	Liczba nowych transgranicznych usług komunikacji publicznej lub/i przypadków lepszego zintegrowania dotychczasowych usług	Liczba	5	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku

Priorytet inwestycyjny: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia, w tym szkolenia zawodowego

Nr ID	Wskaźnik (nazwa wskaźnika)	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
4.1	Liczba uczestników wspólnych inicjatyw lokalnych na rzecz zatrudnienia i wspólnych szkoleń (wskaźnik KE)	Osoby	750	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
4.2	Liczba uczestników transgranicznych inicjatyw w zakresie mobilności (wskaźnik KE)	Osoby	1 000	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku
4.3	Liczba przeprowadzonych szkoleń transgranicznych	Liczba	100	Raporty z postępu realizacji projektów	Raz do roku

2.A.7. Ramy wykonania

Tabela 5: Ramy wykonania dla osi priorytetowej

Oś priorytetowa	Rodzaj wskaźnika ¹¹	Nr ID	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania (nazwa wskaźnika)	Jednostka pomiaru	Cel pośredni na 2018 r.	Cel końcowy (2023)	Źródło danych
1.Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturalnego na terenie pogranicza	Wskaźnik produktu	1.1	Liczba nowych transgranicznych produktów turystycznych	Liczba	10	Min. 45	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.2	Długość transgranicznych szlaków rekreacyjnych	Km	30	Min. 160	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.3	Liczba nowych, zmodernizowanych lub rozbudowanych elementów infrastruktury	Liczba	3	Min. 15	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.4	Liczba osób korzystających z nowych, zmodernizowanych lub rozbudowanych transgranicznych produktów kulturowych i ekologicznych	Osoby	100 000	Min. 750 000	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.5	Liczba „miękkich” działań transgranicznych będących wynikiem inwestycji prowadzonych w ramach projektów, ze szczególnym uwzględnieniem efektów transgranicznych	Liczba	30	Min. 150	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.6	Liczba zmodernizowanych elementów obiektów dziedzictwa kulturowego po zakończeniu prac restauratorskich i konserwatorskich	Liczba	4	Min. 15	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik	1.7	Liczba transgranicznych lub/i wspólnych polsko-słowackich kampanii promocyjnych	Liczba	0	Min. 2	Raporty z postępu realizacji

¹¹ (Kluczowy etap wdrażania, wskaźnik finansowy, wskaźnik produktu lub, w stosownych przypadkach, wskaźnik rezultatu)

Oś priorytetowa	Rodzaj wskaźnika ¹¹	Nr ID	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania (nazwa wskaźnika)	Jednostka pomiaru	Cel pośredni na 2018 r.	Cel końcowy (2023)	Źródło danych
	produktu		i marketingowych				projektów
	Wskaźnik produktu	1.8	Liczba adresatów wspólnych lub transgranicznych kampanii promocyjnych i marketingowych (zakres działań promocyjnych)	Osoby	0	Min. 1 150 000	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.9	Liczba organizacji uczestniczących w transgranicznych projektach na rzecz dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	Liczba	10	Min. 95	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.10	Liczba hektarów powierzchni ekosystemu objętego transgranicznymi projektami na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego	Ha	0	Min. 200	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.11	Liczba opracowanych /wdrożonych wspólnych standardów lub wytycznych	Liczba	0	5	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.12	Liczba nowych /zaktualizowanych transgranicznych e-produktów i e-usług	Liczba	4	Min. 20	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.13	Liczba osób korzystających z nowych /zmodernizowanych transgranicznych e-produktów i e-usług	Osoby	4 000	Min. 20 000	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	1.14	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (wskaźnik KE)	Wizyty	Brak danych	Nie dotyczy	Wcześniej oszacowany wzrost liczby wizyt w danym obiekcie w roku następnym po zakończeniu projektu ¹² .

¹² Dotyczy usprawnień w obiekcie mających na celu zwiększenie zainteresowania oraz przyjmowania turystów w ramach turystyki zrównoważonej. Dotyczy wszystkich obiektów niezależnie od tego, czy wcześniej prowadzono w nich działalność turystyczną, czy nie (np. Parki Narodowe lub budynki przekształcone w muzea). Jeden

Oś priorytetowa	Rodzaj wskaźnika ¹³	Nr ID	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania (<i>nazwa wskaźnika</i>)	Jednostka pomiaru	Cel pośredni na 2018 r.	Cel końcowy (2023)	Źródło danych
2. Zrównoważony transport transgraniczny	Wskaźnik produktu	2.1	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (wskaźnik KE)	Km	10	40	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	2.2	Całkowita długość nowych dróg (wskaźnik KE)	Km	0	5	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	2.3	Liczba nowych transgranicznych usług komunikacji publicznej lub/i przypadków lepszego zintegrowania dotychczasowych usług	Liczba	0	5	Raporty z postępu realizacji projektów

Oś priorytetowa	Rodzaj wskaźnika ¹⁴	Nr ID	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania (<i>nazwa wskaźnika</i>)	Jednostka pomiaru	Cel pośredni na 2018 r.	Cel końcowy (2023)	Źródło danych
3. Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie	Wskaźnik produktu	3.1	Liczba uczestników wspólnych inicjatyw lokalnych na rzecz zatrudnienia i wspólnych szkoleń (wspólny wskaźnik) (dezagregacja na dane dotyczące Polski oraz dane dotyczące Słowacji, 60:40)	Osoby	75	750	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	3.2	Liczba uczestników transgranicznych inicjatyw w zakresie mobilności (wspólny wskaźnik)	Osoby	100	1 000	Raporty z postępu realizacji projektów
	Wskaźnik produktu	3.3	Liczba przeprowadzonych szkoleń transgranicznych	Liczba	10	100	Raporty z postępu realizacji projektów

turysta może odbyć wiele wizyt; grupa turystów liczy się jako wizyty w liczbie odpowiadającej liczbie członków grupy. Instytucje zarządzające ustalają metodologię szacowania tej przewidywanej liczby, ewentualnie opartą na analizie potrzeb.

¹³ (Kluczowy etap wdrażania, wskaźnik finansowy, wskaźnik produktu lub, w stosownych przypadkach, wskaźnik rezultatu)

¹⁴ (Kluczowy etap wdrażania, wskaźnik finansowy, wskaźnik produktu lub, w stosownych przypadkach, wskaźnik rezultatu)

2.A.8. Kategorie interwencji

Tabele 6-9: Kategorie interwencji:

Tabela 6: Wymiar 1 Zakres interwencji		
Oś priorytetowa	Kod	Kwota (w EUR)
Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na terenie pogranicza	079 Dostęp do informacji sektora publicznego (w tym otwartych danych w zakresie e-kultury, bibliotek cyfrowych, zasobów cyfrowych i turystyki elektronicznej)	2 000 000
	080 Usługi i aplikacje w zakresie włączenia cyfrowego, e-dostępności, e-uczenia się i e-edukacji, umiejętności cyfrowe	2 000 000
	085 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura	4 500 000
	086 Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000	4 500 000
	087 Środki w zakresie dostosowania do zmian klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem, np. erozją, pożarami, powodziami, burzami, suszami, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami	1 500 000
	090 Ścieżki rowerowe i piesze	10 000 000
	091 Rozwój i promowanie potencjału turystycznego obszarów przyrodniczych	5 000 000
	092 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych	5 000 000
	093 Rozwój i promowanie publicznych usług turystycznych	5 000 000
	094 Ochrona, rozwój i promowanie dóbr publicznych w dziedzinie kultury i dziedzictwa	30 000 000
	095 Rozwój i promowanie usług publicznych w dziedzinie kultury i dziedzictwa	8 000 000
Zrównoważony transport transgraniczny	030 Drugorzędne połączenia drogowe z siecią drogową i węzłami TEN-T (nowo budowane)	2 500 000
	032 Lokalne drogi dojazdowe (nowo budowane)	2 500 000
	034 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)	47 800 000
	036 Transport multimodalny	1 000 000
	038 Inne porty lotnicze Dotyczy usprawnień w obiekcie mających na celu zwiększenie zainteresowania oraz przyjmowania turystów w ramach turystyki zrównoważonej. Dotyczy wszystkich obiektów niezależnie od tego, czy wcześniej prowadzono w nich działalność turystyczną, czy nie (np. Parki Narodowe lub budynki przekształcone w muzea). Jeden turysta może odbyć wiele wizyt; grupa turystów liczy się jako wizyty w liczbie odpowiadającej liczbie członków grupy. Instytucje zarządzające ustalają metodologię szacowania tej przewidywanej liczby, ewentualnie opartą na analizie potrzeb.	1 000 000

	044 Inteligentne systemy transportowe (w tym wprowadzenie zarządzania popytem, systemy poboru opłat, informatyczne systemy monitorowania, kontroli i informacji)	1 000 000
Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie	080 Usługi i aplikacje w zakresie włączenia cyfrowego, e-dostępności, e-uczenia się i e-edukacji, umiejętności cyfrowe	1 500 000
	088 Zapobieganie zagrożeniom naturalnym niezwiązanym z klimatem (np. trzęsieniom ziemi) i zagrożeniom wywołanym działalnością człowieka (np. awariami przemysłowymi), oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami	2 000 000
	103 Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także ludzi młodych ze środowisk marginalizowanych, w tym poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży	1 800 000
	105 Równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym pod względem dostępu do zatrudnienia, rozwoju kariery zawodowej, godzenia życia zawodowego i prywatnego, a także promowanie równego wynagrodzenia za taką samą pracę	400 000
	108 Modernizacja instytucji działających na rynku pracy, np. publicznych i prywatnych służb zatrudnienia, oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez przedsięwzięcia służące ponadnarodowej mobilności pracowników, a także systemy mobilności i lepszą współpracę pomiędzy instytucjami a właściwymi zainteresowanymi podmiotami	1 500 000
	113 Promowanie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz gospodarki społecznej i gospodarki solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia	1 500 000
	117 Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji	1 600 000
	118 Lepsze dopasowywanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu, realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami	2 100 000

Tabela 7: Wymiar 2 Forma finansowania		
Oś priorytetowa	Kod	Kwota (w EUR)
Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturalnego na terenie pogranicza	01 Dotacja bezzwrotna	77 500 000
Zrównoważony transport transgraniczny	01 Dotacja bezzwrotna	55 800 000
Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie	01 Dotacja bezzwrotna	12 400 000

Tabela 8: Wymiar 3 Typ obszaru		
Oś priorytetowa	Kod	Kwota (w EUR)
Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na terenie pogranicza	07 Nie dotyczy	77 500 000
Zrównoważony transport transgraniczny	07 Nie dotyczy	55 800 000
Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie	07 Nie dotyczy	12 400 000

Tabela 9: Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		
Oś priorytetowa	Kod	Kwota (w EUR)
Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na terenie pogranicza	07 Nie dotyczy	77 500 000
Zrównoważony transport transgraniczny	07 Nie dotyczy	55 800 000
Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie	07 Nie dotyczy	12 400 000

2.A.9. Podsumowanie planowanego wykorzystania pomocy technicznej z uwzględnieniem, w razie potrzeby, działań wzmacniających potencjał administracyjny instytucji zaangażowanych w zarządzanie programami i ich kontrolę oraz beneficjentów oraz, w razie potrzeby, działań wzmacniających potencjał administracyjny właściwych partnerów uczestniczących we wdrażaniu programów (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy – wykorzystanie pomocy technicznej nie obejmuje działań właściwych dla niektórych osi priorytetowych.

2.B. OPIS OSI PRIORYTETOWYCH DOTYCZĄCYCH POMOCY TECHNICZNEJ

2.B.1. Oś priorytetowa

ÓS PRIORYTETOWA: Pomoc techniczna

2.B.2. Fundusz i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii (należy powtórzyć dla każdego funduszu w ramach osi priorytetowej)

Fundusz	EFRR
Podstawa kalkulacji (Wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Wydatki kwalifikowalne ogółem (podstawa: art. 120 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

2.B.3. Cele szczegółowe i oczekiwane rezultaty

Nie dotyczy – wsparcie na rzecz tej osi priorytetowej nie przekracza kwoty 15 mln EUR.

2.B.4. Wskaźniki rezultatu¹⁵

Tabela 10: Specyficzne dla Programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe)

Nie dotyczy — wsparcie na rzecz tej osi priorytetowej nie przekracza kwoty 15 mln EUR.

2.B.5. Przedsięwzięcia, które mają zostać objęte wsparciem, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych (w podziale na osie priorytetowe)

2.B.5.1. Opis przedsięwzięć, które mają zostać objęte wsparciem, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych

Głównym celem osi priorytetowej Pomoc Techniczna (PT) jest wsparcie skutecznej realizacji Programu. Osiągnięcie tego celu wpłynie na osiągnięcie celów pozostałych osi priorytetowych poprzez zapewnienie skutecznego procesu wdrażania i zarządzania Programem, jak również wykorzystanie środków EFRR.

Celem szczegółowym osi priorytetowej PT jest przejrzysty, sprawny i skuteczny proces zarządzania, monitorowania, kontroli i wdrażania Programu oraz wspieranie przewidzianych w nim działań informacyjnych i promocyjnych.

Zgodnie z treścią rozporządzeń UE na tę oś priorytetową zostanie przeznaczony 6% całego budżetu Programu (tj. 9 300 000 EUR).

Pomoc Techniczna zostanie wykorzystana na sfinansowanie realizacji zadań szczegółowo opisanych w sekcji 5.3. Programu, prowadzonych przez podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu.

Konkretne działania objęte wsparciem PT mogą obejmować także:

¹⁵ Wymagane w przypadku, gdy są obiektywnie uzasadnione przez dany zakres merytoryczny działań oraz gdy unijne wsparcie pomocy technicznej w Programie współpracy przekracza kwotę 15 mln EUR.

- wybór projektów, ocenę i ciągłe monitorowanie realizacji projektów,
- Komitet Monitorujący, grupy robocze i inne posiedzenia istotne z punktu widzenia Programu,
- weryfikację i kontrolę działań, w tym wizyty na miejscu,
- bazę danych na potrzeby zarządzania Programem oraz jego monitorowania i oceny,
- pomoc dla beneficjentów na etapie konceptualizacji, przygotowywania oraz poszukiwania partnerów projektu, w tym konsultacje, seminaria i szkolenia,
- promocję Programu zgodnie ze Strategią Komunikacji Programu i rocznymi planami działań w zakresie komunikacji realizowanymi przez Wspólny Sekretariat Techniczny (WST) oraz Regionalne Punkty Kontaktowe (RPK),
- rozwijanie potencjału struktur Programu,
- ocenę Programu, ekspertyzę i badania istotne dla realizacji Programu.

2.B.5.2. Wskaźniki produktu, które mają się przyczynić do osiągnięcia rezultatów (w podziale na osie priorytetowe)

Tabela 11: Wskaźniki produktu

Nie dotyczy

2.B.6. Kategorie interwencji

Tabele 12-14: Kategorie interwencji

Tabela 12: Wymiar 1 Zakres interwencji		
Oś priorytetowa	Kod	Kwota (w EUR)
Pomoc techniczna	121 Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	3 720 000
	122 Ewaluacja i badania	2 790 000
	123 Informacja i komunikacja	2 790 000

Tabela 13: Wymiar 2 Forma finansowania		
Oś priorytetowa	Kod	Kwota (w EUR)
Pomoc techniczna	01 Dotacja bezzwrotna	9 300 000

Tabela 14: Wymiar 3 Typ obszaru		
Oś priorytetowa	Kod	Kwota (w EUR)
Pomoc techniczna	07 Nie dotyczy	9 300 000

SEKCJA 3. PLAN FINANSOWY

3.1. ŚRODKI FINANSOWE Z EFRR (w EUR)

Tabela 15

Fundusz	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ogółem
EFRR	7 750 000	10 850 000	15 500 000	29 450 000	29 450 000	31 000 000	31 000 000	155 000 000
Kwoty IPA (w stosownych przypadkach)	-	-	-	-	-	-	-	-
Kwoty EIS (w stosownych przypadkach)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem	7 750 000	10 850 000	15 500 000	29 450 000	29 450 000	31 000 000	31 000 000	155 000 000

3.2.A. Łączne środki finansowe z EFRR oraz współfinansowania krajowego (w EUR)

Tabela 16: Plan finansowy

Oś priorytetowa	Fundusz	Podstawa kalkulacji wsparcia Unii ¹⁶	Wsparcie Unii (a)	Wkład krajowy (b) = (c) + (d))	Szacunkowy podział wkładu krajowego		Finansowanie ogółem (2) (e) = (a) + (b)	Stopa dofinansowania (f) = (a)/(e)	Dla celów informacyjnych	
					Krajowe środki publiczne (c)	Krajowe środki prywatne (1) (d)			Wkłady państw trzecich	Wkład EBI
Oś priorytetowa 1 Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego terenu pogranicza	EFRR (w tym ewentualnie kwoty przeniesione z IPA i ENI) ¹⁷	Koszty kwalifikowane ogółem	77 500 000	13 676 471	13 676 471	-	91 176 471	85%	-	-
	IPA	-	-	-	-	-	-	-		
	EIS	-	-	-	-	-	-	-		
Oś priorytetowa 2 Zrównoważony transport transgraniczny	EFRR (w tym ewentualnie kwoty przeniesione z IPA i ENI)	Koszty kwalifikowane ogółem	55 800 000	9 847 059	9 847 059	-	65 647 059	85%	-	-
	IPA	-	-	-	-	-	-	-		
	EIS	-	-	-	-	-	-	-		
Oś priorytetowa 3 Rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez	EFRR (w tym ewentualnie kwoty przeniesione	Koszty kwalifikowane ogółem	12 400 000	2 188 235	2 188 235	-	14 588 235	85%	-	-

¹⁶ Całkowity koszt kwalifikowalny lub publiczny koszt kwalifikowalny.

¹⁷ Sposób prezentacji kwot przeniesionych z ENI i IPA zależy od wybranej opcji zarządzania.

całe życie	z IPA i ENI)									
	IPA	-	-	-	-	-	-	-		
	EIS	-	-	-	-	-	-	-		
Oś priorytetowa 4 Pomoc techniczna	EFRR (w tym ewentualnie kwoty przeniesione z IPA i ENI)	Koszty kwalifikowane ogółem	9 300 000	1 641 176	1 641 176	-	10 941 176	85%	-	-
	IPA	-	-	-	-	-	-	-		
	EIS	-	-	-	-	-	-	-		
Ogółem	EFRR	Koszty kwalifikowane ogółem	155 000 000	27 352 941	27 352 941	-	182 352 941	85%	-	-
	IPA	-	-	-	-	-	-	-		
	EIS	-	-	-	-	-	-	-		
Ogółem	Wszystkie fundusze ogółem	Koszty kwalifikowane ogółem	155 000 000	27 352 941	27 352 941	-	182 352 941	-	-	-

(1) Należy uzupełnić tylko w przypadku, gdy osie priorytetowe są wyrażone jako koszty ogółem.

(2) Tę stawkę można zaokrąglić do najbliższej liczby całkowitej podanej w tabeli. Dokładna stawka zastosowana do kwot zwrotu stanowi współczynnik (f).

3.2.B. Podział według osi priorytetowej i celu tematycznego

Tabela 17 oraz Tabela 18: Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu

Nie dotyczy

SEKCJA 4. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO

Nie dotyczy

4.1. ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ

Nie dotyczy

4.2. ZINTEGROWANE DZIAŁANIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)

Tabela 19: Zrównoważone i zintegrowane działania na rzecz obszarów miejskich —szacunkowa alokacja z EFRR

Nie dotyczy

4.3. ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE (ZIT)

Tabela 20: Szacunkowa alokacja finansowa na ZIT inne niż wymienione w pkt 4.2 (kwota łączna)

Nie dotyczy

4.4. WKŁAD PLANOWANYCH INTERWENCJI W REALIZACJĘ STRATEGII MAKROREGIONALNYCH I STRATEGII MORSKICH, ZGODNIE Z POTRZEBAMI OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM, OKREŚLONYMI PRZEZ WŁAŚCIWE PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, Z UWZGLĘDNIENIEM, W STOSOWNYCH PRZYPADKACH, WAŻNYCH PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH ZIDENTYFIKOWANYCH W TYCH STRATEGIACH (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (JEŚLI PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I REGIONY UCZESTNICZĄ W STRATEGIACH MAKROREGIONALNYCH I STRATEGIACH MORSKICH)

W kontekście strategii makroregionalnych priorytety Programu można postrzegać jako uzupełnienie Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego oraz Strategii Unii Europejskiej dla regionu Dunaju. Należy jednak mieć na uwadze, że żadna ze wspomnianych strategii makroregionalnych nie obejmuje całego Programu, a wręcz strategie te dzielą obszar wsparcia Programu wzdłuż granicy administracyjnej między Polską a Słowacją. w związku z tym transgraniczne projekty realizowane w ramach Programu będą wpisywały się tylko we wspólne cele wspomnianych strategii, zwłaszcza poprzez zapewnienie ogółowi społeczeństwa dostępu do dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

SEKCJA 5. PRZEPISY WYKONAWCZE do PROGRAMU EWT

5.1. ODPOWIEDNIE INSTYTUCJE I PODMIOTY

Tabela 21: Instytucje programu

Instytucja/podmiot	Nazwa instytucji/podmiotu	Kierownik instytucji/podmiotu (funkcja lub stanowisko)
Instytucja Zarządzająca (pełniąca jednocześnie funkcję Instytucji Certyfikującej)	Minister Infrastruktury i Rozwoju (Rzeczpospolita Polska)	Minister Infrastruktury i Rozwoju (Rzeczpospolita Polska)
Instytucja Audytowa	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów (Rzeczpospolitej Polskiej) (wspierany przez Grupę Audytorów)	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów (Rzeczpospolitej Polskiej)

Podmiot, któremu Komisja przekazywać będzie płatności:

☒ Instytucja Zarządzająca	
☐ Instytucja Certyfikująca	

Tabela 22: Podmiot lub podmioty wyznaczone do wykonywania zadań w zakresie kontroli i audytu

Instytucja/podmiot	Nazwa instytucji/podmiotu	Kierownik instytucji/podmiotu (funkcja lub stanowisko)
Podmiot lub podmioty wyznaczone do wykonywania zadań w zakresie kontroli	Republika Słowacka: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rzeczpospolita Polska: Wojewodowie z województw: podkarpackiego, śląskiego i małopolskiego	Republika Słowacka: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rzeczpospolita Polska: Wojewoda Podkarpacki, Śląski i Małopolski
Podmiot lub podmioty wyznaczone do wykonywania zadań w zakresie audytu	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów (Rzeczpospolitej Polskiej)	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów (Rzeczpospolitej Polskiej)

5.2. PROCEDURA UTWORZENIA WSPÓLNEGO SEKRETARIATU

Wspólny Sekretariat Techniczny (WST) został już utworzony – zachowano ustalenia z okresu programowania 2007-2013.

WST będzie finansowany ze środków Pomocy Technicznej. Pracownicy WST będą reprezentować obydwa państwa uczestniczące w Programie, ich liczba i kwalifikacje dostosowane będą do funkcji pełnionych przez WST.

WST wspierany jest w wykonywaniu powierzonych mu zadań przez Regionalne Punkty Kontaktowe umiejscowione w Urzędach Marszałkowskich województwa: śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego - po stronie polskiej oraz w Wyższych Jednostkach Terytorialnych Preszów i Żylina po stronie słowackiej.

5.3. KRÓTKI OPIS ROZWIĄZAŃ W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA I KONTROLI

Instytucja	Główne zadania
Państwo członkowskie	Zadania Państw Członkowskich realizowane przez słowackie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (zwane również dalej „Instytucją Krajową”) oraz polskiego Ministra Infrastruktury i Rozwoju: 1. wyznaczenie Instytucji Zarządzającej (pełniące jednocześnie funkcję Instytucji Certyfikującej), Instytucji Audytowej, Wspólnego Sekretariatu Technicznego oraz Komitetu Monitorującego Programu, 2. ustanowienie krajowych wymogów i warunków realizacji Programu oraz zapewnienie ich skutecznego funkcjonowania, zgodnie z przepisami i zasadami Programu, 3. ustanowienie krajowego systemu kontroli 1. stopnia projektów realizowanych w ramach Programu oraz zapewnienie, że system funkcjonuje skutecznie oraz zgodnie z przepisami i zasadami Programu, 4. zapewnienie weryfikacji wydatków przez Kontrolerów 1. stopnia w ciągu trzech miesięcy od złożenia dokumentów przez beneficjenta, 5. rozpatrywanie skarg dotyczących wyników kontroli 1. stopnia, 6. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania krajowego systemu zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości, 7. informowanie KE o nieprawidłowościach, których wartość przekracza kwotę 10 000 EUR wkładu unijnego oraz o wynikach działań podjętych w związku z wykrytymi nieprawidłowościami, 8. ponoszenie odpowiedzialności finansowej w przypadku braku możliwości odzyskania od beneficjenta kwot nienależnie wypłaconych w ramach Programu (artykuł 27 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 oraz artykuł 122 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013), 9. potwierdzenie, na wniosek Instytucji Zarządzającej, kwalifikowalności partnerów na podstawie prawa krajowego 10. coroczna ocena funkcjonowania krajowego systemu kontroli 1. stopnia, 11. przeprowadzanie kontroli trwałości, zgodnie z artykułem 71 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, 12. pełnienie funkcji pełnoprawnego członka Komitetu i Podkomitetu Monitorującego Program, 13. współpraca z innymi instytucjami realizującymi Program (m.in. sporządzenie i aktualizacja dokumentów Programu, sporządzanie rocznych raportów dla Komisji Europejskiej),

	14. zapewnienie krajowego dofinansowania z budżetu państwa Republiki Słowackiej (zgodnie z przepisami prawa słowackiego) przez Instytucję Krajową.
Komitet Monitorujący	1. zatwierdzanie dokumentów programowych oraz kryteriów wyboru projektów, 2. w razie zaistniałej potrzeby zatwierdzanie zmian dokumentów programowych oraz ustanowionych kryteriów wyboru projektów, 3. wybór projektów do dofinansowania, 4. ustalenie programowych zasad kwalifikowalności, w przypadku podjęcia takiej decyzji, 5. rozpatrywanie skarg dotyczących wyboru projektów, 6. monitorowanie postępu wdrażania Programu i jego osi priorytetowych, zgodnie z art. 49 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, 7. zatwierdzanie rocznych i końcowych raportów z realizacji Programu, 8. dokonywanie przeglądu zarządzania finansowego oraz realizacji Programu, 9. proponowanie zmian w dokumentach programowych i opiniowanie zmian proponowanych przez Instytucję Zarządzającą, 10. zatwierdzanie/sugerowanie propozycji realokacji środków pomiędzy osiami priorytetowymi Programu, 11. zatwierdzenie Strategii Komunikacji oraz rocznych planów komunikacji, a także monitorowanie i wydawanie zaleceń odnośnie ich realizacji, 12. pełnienie innych funkcji i zadań wynikających z Regulaminu Komitetu, 13. opiniowanie struktury instytucjonalnej Programu, 14. bieżące otrzymywanie informacji w zakresie: rezultatów projektów realizowanych w ramach Programu, głównych działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach Programu, wynikach, ocenach i zaleceniach wynikających z przeprowadzonych ewaluacji oraz ocen funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z przepisów prawa krajowego, 15. zatwierdzenie Planu Ewaluacyjnego. Na potrzeby mikroprojektów ustanowiony zostanie osobny Podkomitet Monitorujący/Podkomitety Monitorujące, którego/których kompetencje zostaną określone w Regulaminie Podkomitetu Monitorującego.
Instytucja Zarządzająca (pełniąca jednocześnie	<u>Zadania Instytucji Zarządzającej, wykonywane przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej:</u> 1. monitorowanie realizacji wskaźników Programu, 2. opracowanie dokumentów programowych i ich aktualizacja,

funkcje Instytucji Certyfikującej)	3. podpisanie porozumienia kompetencyjnego ze Wspólnym Sekretariatem Technicznym, 4. przeprowadzanie kontroli systemowych we Wspólnym Sekretariacie Technicznym, 5. ustalanie i nakładanie korekt finansowych z tytułu nieprawidłowej realizacji umowy o dofinansowaniu przez beneficjenta, 6. dopilnowanie, aby każdy wydatek beneficjenta uczestniczącego w danej operacji został zweryfikowany przez wyznaczonego kontrolera 1. stopnia, 7. rozpatrywanie skarg dotyczących realizacji umowy o dofinansowanie, 8. prowadzenie ewaluacji, 9. zapewnienie właściwej informacji i promocji Programu, 10. podpisywanie z beneficjentami umów o dofinansowanie oraz aneksów do tych umów, 11. dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, 12. księgowanie operacji finansowych, 13. odzyskiwanie należności, 14. zapewnienie prawidłowego gromadzenia danych w systemie informatycznym, 15. informowanie Komitetu Monitorującego o rezultatach projektów realizowanych w ramach Programu, głównych działaniach informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach Programu oraz o wynikach, ocenach i zaleceniach wynikających z przeprowadzonych ewaluacji, 16. konsultowanie z Komitetem Monitorującym struktury instytucjonalnej Programu, 17. bieżące informowanie Komitetu Monitorującego o funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z przepisów prawa krajowego, 18. przygotowanie Planu Ewaluacyjnego, 19. wybór projektów do kontroli trwałości. <u>Zadania IZ oddelegowane do Centrum Projektów Europejskich:</u> 20. przeprowadzanie kontroli krzyżowych, mających na celu wykrycie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach Programu, 21. zapewnienie wsparcia Instytucji Zarządzającej, Państwom Członkowskim/ Instytucji Krajowej, Kontrolerom 1. stopnia oraz beneficjentom w zakresie korzystania z systemu informatycznego. <u>Zadania Instytucji Certyfikującej, wykonywane przez Instytucję Zarządzającą:</u>
------------------------------------	--

	22. sporządzanie i przedkładanie Komisji Europejskiej wniosków o płatności, 23. sporządzanie rocznych sprawozdań finansowych, 24. poświadczanie kompletności, dokładności i prawdziwości przedłożonych rocznych sprawozdań finansowych, 25. prowadzenie w formie elektronicznej zapisów księgowych dotyczących wydatków zadeklarowanych Komisji Europejskiej, 26. prowadzenie ewidencji kwot podlegających procedurze odzyskiwania i kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu dla operacji.
Wspólny Sekretariat Techniczny w Krakowie	1. tworzenie warunków ułatwiających zawieranie partnerstw transgranicznych oraz zarządzanie procesem składania i oceny wniosków o dofinansowanie w odniesieniu do wszystkich projektów (z wyjątkiem mikroprojektów), jak również przygotowywanie umów o dofinansowanie/ aneksów, 2. wspieranie wnioskodawców i partnerów podczas realizacji projektów, 3. zarządzanie wdrażaniem projektów (m.in. poprzez: weryfikację raportów z postępów realizacji projektów, przeprowadzanie kontroli na zakończenie realizacji projektów – sprawdzenie kompletności dokumentacji koniecznych do wypłaty refundacji), monitorowanie rezultatów projektów oraz procesu realizacji Programu jako całości, a także zarządzanie tym procesem, 4. gromadzenie i analizowanie danych dotyczących realizacji Programu; przekazywanie informacji Komitetowi Monitorującemu oraz wspieranie go w jego działaniach, 5. prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych zgodnie z rozporządzeniami Unii Europejskiej oraz Strategią Komunikacji Programu, 6. informowanie o nieprawidłowościach zgodnie z procedurami zatwierdzonymi przez Instytucję Zarządzającą.
Kontrolerzy pierwszego stopnia	Zadanie Kontrolerów 1. stopnia realizowane przez Wojewodę Podkarpackiego, Śląskiego i Małopolskiego po stronie polskiej oraz przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi po stronie słowackiej. Weryfikacja, czy dofinansowane produkty i usługi zostały faktycznie dostarczone, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały zapłacone oraz czy są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa Unii Europejskiej oraz prawa krajowego, dokumentu programu i warunkami udzielenia wsparcia na dane działanie.
Instytucja Audytowa	Zadania Instytucji Audytowej, realizowane przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów Rzeczypospolitej Polskiej: zapewnienie prowadzenia audytów systemów zarządzania i kontroli na podstawie stosownej próby oraz rocznych sprawozdań finansowych.

5.4. PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI POMIĘDZY UCZESTNICZĄCYMI PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI W PRZYPADKU KOREKT FINANSOWYCH WPROWADZONYCH PRZEZ INSTYTUCJĘ ZARZĄDZAJĄCĄ LUB KOMISJĘ

Państwo Członkowskie ponosi odpowiedzialność za wykorzystanie programowych środków EFRR w następujący sposób:

1. W przypadku, o którym mowa w artykule 27 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013, w odniesieniu do wydatków niekwalifikowalnych, zrefundowanych partnerowi projektu mającemu siedzibę w danym Państwie Członkowskim, odpowiedzialność finansowa będzie ponoszona indywidualnie przez to Państwo Członkowskie.
2. W przypadku nieprawidłowości skutkujących korektą finansową Państwo Członkowskie ponosi odpowiedzialność finansową proporcjonalnie do wartości nieprawidłowości stwierdzonej na terytorium Państwa Członkowskiego.
3. W przypadku korekty finansowej będącej skutkiem decyzji Komitetu Monitorującego dotyczących Programu podjętych przez Państwa Członkowskie, w tym wpływających na nieosiągnięcie celów Programu lub gdy nieprawidłowości skutkujące nałożeniem korekty finansowej nie mogą być przyporządkowane do danego Państwa Członkowskiego, odpowiedzialność finansowa powoduje zmniejszenie budżetu Programu. Jeżeli redukcja budżetu Programu nie jest możliwa, Państwo Członkowskie ponosi odpowiedzialność proporcjonalnie do wkładu EFRR wypłaconego na rzecz partnerów projektów w danym Państwie Członkowskim. Środki EFRR wypłacone na rzecz partnerów projektów oblicza się według stanu na dzień wydania przez Komisję Europejską ostatecznej decyzji w sprawie korekty.
4. W przypadku nieprawidłowości będących skutkiem działań podjętych przez Instytucję Zarządzającą, Instytucję Certyfikującą lub/i Wspólny Sekretariat Techniczny odpowiedzialność względem Komisji Europejskiej i Komitetu Monitorującego ponosi Państwo Członkowskie, w którym ma swoją siedzibę Instytucja Zarządzająca, Instytucja Certyfikująca lub/i Wspólny Sekretariat Techniczny.
5. W przypadku nałożenia korekty finansowej z tytułu nieprawidłowości innych niż opisane powyżej, metodologia podziału odpowiedzialności zostanie ustanowiona w wyniku wspólnej decyzji Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Krajowej.

5.5. STOSOWANIE EURO (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)

Wydatki poniesione w walucie innej niż euro przeliczane są przez beneficjentów na euro z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję w miesiącu, w którym wydatek został przedłożony do weryfikacji kontrolerowi.

5.6. ZAANGAŻOWANIE PARTNERÓW

Zaangażowanie partnerów w proces przygotowania i realizacji Programu będzie zgodne z wytycznymi Komisji Europejskiej opublikowanymi na podstawie artykułu 5.3 rozporządzenia nr 1303/2013.

Zostanie uzupełnione po zakończeniu konsultacji społecznych.

SEKCJA 6. KOORDYNACJA

Skuteczność działań podejmowanych w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2014-2020 zapewnia mechanizm koordynacji i komplementarności z innymi programami operacyjnymi finansowanymi na podstawie Umowy Partnerstwa oraz działaniami finansowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) oraz innych unijnych i krajowych instrumentów finansowania.

Podstawową funkcję koordynowania działań przewidzianych w Programie Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2014-2020 i innych programach realizujących politykę spójności, wspólną politykę rybołówstwa oraz wspólną politykę rolną zarówno w Polsce, jak i na Słowacji pełni polski Minister Infrastruktury i Rozwoju w Polsce oraz słowackie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, które w realizacji zadań wspierają stosowne ministerstwa. Koordynację strategiczną na poziomie Programu zapewnia zatem udział przedstawicieli wspomnianych ministerstw w organach zarządzających Programem.

W Polsce w celu zapewnienia koordynacji polityki rozwoju ustanowiono Komitet Koordynacji Umowy Partnerstwa, którego główna rola polega na koordynowaniu wsparcia na innowacje, badania i ich powiązania z sektorem komercyjnym – priorytet ten obecny jest w licznych programach operacyjnych. Komitet koordynacyjny stanowi forum na potrzeby tworzenia, koordynacji i monitorowania polityki rozwoju w Polsce. Skład Komitetu – minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, przedstawiciele Instytucji Zarządzających, organów pośredniczących, partnerzy społeczni i gospodarczy – zapewnia wysoką jakość decyzji w sprawie koordynacji i komplementarności programów operacyjnych finansowanych w ramach polityki spójności oraz innych unijnych i krajowych instrumentów finansowania. Komitet będzie wspierany przez podkomitety i grupy robocze, w celu radzenia sobie z kwestiami polityki horyzontalnej i innymi procesami związanymi z wykonaniem Umowy Partnerstwa, w tym ściśle określonych aspektów związanych z komplementarnością. Podkomitety będą wydawały wytyczne, zalecenia oraz decyzje dotyczące koordynacji wsparcia udzielanego w ramach poszczególnych instrumentów finansowych.

Koordynację i komplementarność działań przewidzianych w innych programach transgranicznych w Polsce zapewni udział przedstawicieli krajowego koordynatora programów współpracy terytorialnej: Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w Polsce w ramach działań Komitetu Monitorującego Program współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką. Skład tego głównego organu strategicznego Programu zapewnia bezpośrednio koordynację działań podejmowanych w ramach Programu z innymi krajowymi i regionalnymi programami operacyjnymi.

W szczególności zostanie zapewniona koordynacja z Programem Operacyjnym „Inteligentny Rozwój” oraz Programem Operacyjnym „Energia”, finansowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, m.in. poprzez regularne konsultacje i monitorowanie wyboru działań w celu uniknięcia nakładania się na siebie lub dublowania wsparcia finansowego na dane działanie. Cechą wyróżniającą działania Programu współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką jest transgraniczny wymiar oraz transgraniczny wpływ działań finansowanych na obszarze wsparcia. Ich komplementarność z innymi instrumentami krajowymi zapewnią przedstawiciele ministerstwa właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ich rola w zarządzaniu Programem. Ponadto zapewniona zostanie koordynacja z działaniami w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa realizowanego na obszarze zewnętrznej granicy UE, z racji tego, że w działaniach tych bierze udział województwo podkarpackie.

Wykorzystanie Kontraktu Terytorialnego przewidziane jest jako kolejny mechanizm koordynacji na obszarze Polski. Zapewnia to synergię i komplementarność działań, dzięki czemu działania podejmowane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka będą koordynowane także na szczeblu regionalnym. Cele tematyczne oraz osie priorytetowe Programu są zaprojektowane tak, by uzupełniały regionalne programy operacyjne uczestniczących województw. Reprezentacja zainteresowanych stron szczebla regionalnego (urzędy marszałkowskie) w Komitecie Monitorującym gwarantuje koordynację i komplementarność działań finansowanych w ramach Programu.

W szczególności działania w ramach Programu będą komplementarne w stosunku do następujących działań:

▪ Małopolski Regionalny Program Operacyjny:

- Oś priorytetowa 6: Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów

Priorytet inwestycyjny:

- 6.3 Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego
- Oś priorytetowa 7: Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej Priorytet inwestycyjny:
 - 7.2 Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi;
 - 7.3 Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej.

- Oś priorytetowa 10. Inwestowanie w kształcenie na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie

Priorytety inwestycyjne:

- 10.1 Ograniczanie przedwczesnego kończenia nauki i zapobieganie mu, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia;
 - 10.3 Wyrównywanie dostępu wszystkich grup wiekowych do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji;
 - 10.3a Lepsze dopasowywanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu, w tym programów kształcenia w systemie dualnym oraz programów staży.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego:
- Oś priorytetowa IV: Ochrona i rozwój środowiska naturalnego i dziedzictwa i kulturowego:
 - Działanie 6.3: Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego
 - Oś priorytetowa V: Infrastruktura transportowa:
 - Działanie 7.2: Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi;
 - Działanie 7.4: Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego wysokiej jakości oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu
 - Oś priorytetowa VIII: Jakość edukacji i kompetencji w regionie:
 - Działanie 10.4: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego:
- Oś priorytetowa V: Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów;
Priorytet inwestycyjny:
 - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego
 - Oś priorytetowa VI: Transport:

Priorytet inwestycyjny:

- Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
- Oś priorytetowa XI: Zwiększenie potencjału edukacyjnego:

Priorytet inwestycyjny:

- Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia;
 - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji;
 - Lepsze dopasowywanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu, w tym programów kształcenia w systemie dualnym oraz programów staży
- Oś priorytetowa XII: Infrastruktura edukacyjna:

Priorytet inwestycyjny:

- Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

Ogólna koordynacja inicjatyw finansowanych ze środków UE i realizowanych w Słowacji wchodzi w zakres zadań Centralnego Organu Koordynującego Biura Rządu Republiki Słowackiej. Organ ten zajmuje się przygotowaniem ogólnej strategii Umowy Partnerstwa Republiki Słowackiej na lata 2014-2020. Prace przygotowawcze nad Umową Partnerstwa na Słowacji wspierała grupa robocza „Partnerstwo na rzecz polityki spójności”, w skład której wchodzi przedstawiciele centralnych organów administracji państwowej, samorządy regionalne i lokalne, sektor akademicki, stowarzyszenia zawodowe, organizacje pozarządowe i inne. Planowanie poszczególnych programów operacyjnych na nowy okres powierzono odpowiednim centralnym organom administracji państwowej (przyszłe Instytucje Zarządzające).

Koordynację programów transgranicznych z Polską, Węgrami, Austrią, Czechami obejmujących zewnętrzną granicę UE z Ukrainą na Słowacji zapewnił Departament ds. Programów Współpracy Transgranicznej przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Republiki Słowackiej.

Zarządzanie działaniami objętymi wsparciem unijnym na Słowacji ma charakter scentralizowany i władze regionalne będą pełniły funkcję podmiotów pośredniczących na potrzeby Zintegrowanego Regionalnego Programu Operacyjnego, którym także zarządza Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Republiki Słowackiej. Działania prowadzone w ramach Zintegrowanego Regionalnego Programu Operacyjnego po stronie słowackiej będą uzupełniały Program Współpracy Transgranicznej w Polsce głównie w następujących dziedzinach:

Oś priorytetowa 1: Bezpieczny i przyjazny środowisku transport w regionach

Priorytet inwestycyjny:

- 7b – Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi;
- 7c – Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej.

Oś priorytetowa 2: Łatwiejszy dostęp do skutecznych usług publicznych realizowanych na wyższym poziomie

Priorytet inwestycyjny:

- 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

SEKCJA 7. ZMNIEJSZANIE OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH DLA BENEFICJENTÓW

Instytucja Zarządzająca Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 podjęła szereg działań mających na celu zmniejszenia obciążeń beneficjentów, mimo że możliwości zmniejszenia niektórych z tych obciążeń są ograniczone z uwagi na istniejące przepisy prawa Unii Europejskiej.

Działania już podjęte w ramach programów na rzecz EWT, które warto kontynuować w latach 2014-2020, są następujące:

- uproszczenie struktury dokumentacji na korzyść beneficjentów;
- uproszczenie procedur wprowadzania zmian w projektach w celu ułatwienia i usystematyzowania procesu;
- prowadzenie przejrzystej, komunikatywnej strony internetowej Programu, zawierającej aktualne informacje oraz materiały instruktażowe dla beneficjentów;
- wzmocnienie i rozszerzenie sieci konsultacji;

- opracowanie materiałów pomagających beneficjentom w składaniu wniosków o wsparcie publiczne oraz uczestnictwie w nim (np. instrukcji);
- usprawnienie działania generatora wniosków oraz innych narzędzi elektronicznych mających wspierać beneficjentów w procesie składania wniosków oraz wykorzystania wsparcia publicznego;
- organizacja konferencji, szkoleń, seminariów, konsultacji oraz innych spotkań informacyjnych dla beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów.

Biorąc pod uwagę wcześniejsze doświadczenia w realizacji programów operacyjnych oraz założenia i wymogi nowej perspektywy finansowej 2014-2020, Instytucja Zarządzająca planuje podjęcie następujących kroków w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych beneficjentów w latach 2014-2020:

a) aby usprawnić i lepiej koordynować realizację Programu oraz monitorować i planować dalsze działania na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych beneficjentów:

- z systemu informatycznego będą korzystać wszyscy beneficjenci i partnerzy oraz instytucje uczestniczące w Programie;
- organizacja spotkań audytorów i innych przedstawicieli instytucji wdrażających Program, umożliwiających wymianę doświadczeń oraz harmonizację stosowanych metod;
- dokonywanie oceny na bieżąco, zwłaszcza w zakresie działań przewidujących największą liczbę potencjalnych beneficjentów oraz działań, które nie będą wzbudzały widocznego zainteresowania;
- wykorzystanie uproszczonych procedur obliczania kosztów projektów oraz weryfikacji wydatków (np. jednolitych stawek oraz stawek ryczałtowych),

b) w celu zapewnienia skutecznego procesu wymiany informacji i promocji:

- organizacja większej liczby spotkań o charakterze przygotowawczym (warsztatów, seminariów, konsultacji) z beneficjentami oraz potencjalnymi beneficjentami;
- wzmocnienie kompetencji pracowników poszczególnych podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania Programu;
- zmiana sposobu konsultacji – skupienie się bardziej na konsultacjach indywidualnych niż przekazywaniu prostych informacji;
- szersze wykorzystanie elektronicznych form komunikacji z beneficjentem.

SEKCJA 8. ZASADY HORYZONTALNE

8.1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ¹⁸

Kwestie dotyczące zrównoważonego rozwoju należy rozpatrywać na kilku płaszczyznach. na poziomie oceny i wyboru projektów należyta uwaga skierowana zostanie na wymogi w zakresie ochrony środowiska, łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowania się do nich, ale także na aspekt gospodarczy polityki: efektywność i racjonalne podejście projektów do środków i zasobów. Ponadto w aspekcie społecznym zrównoważonego rozwoju projekty będą musiały zaspokajać określone potrzeby społeczne regionu pogranicza określone w analizie społeczno-gospodarczej obszaru Programu i uwzględniać udział społeczności lokalnej w działaniach prowadzonych w ramach projektu. Wkład na rzecz tych trzech poziomów polityki zrównoważonego rozwoju będzie odzwierciedlony w procesie oceny projektów (listy kontrolne), realizacji (monitorowanie i kontrola) oraz zamknięcia (ocena).

Aby zapewnić powszechne zrozumienie tej unijnej polityki horyzontalnej działania informacyjne i edukacyjne Wspólnego Sekretariatu Technicznego będą obejmowały kwestie związane z realizacją środowiskowych, gospodarczych i społecznych aspektów idei zrównoważonego rozwoju.

8.2. RÓWNOŚĆ SZANS I NIEDYSKRIMINACJA¹⁹

Instytucje uczestniczące w Programie będą musiały zapewnić stosowanie polityki równych szans i eliminowania dyskryminacji na wszystkich etapach realizacji Programu: projektowania, realizacji oraz w kontekście dostępu do finansowania. w trakcie przygotowania oraz procesu wyboru projektów należy zwrócić szczególną uwagę na promocję projektów, których celem jest zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, przynależność rasową lub pochodzenie etniczne, religię lub poglądy, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Wymogi dotyczące dostępności dla osób niepełnosprawnych zostaną uwzględnione nie tylko w projektach infrastrukturalnych (ponieważ stosowane w UE procedury budowlane już narzucają taki wymóg), ale także w tzw. środkach „miękkich”, np. promocji innowacyjnych działań dotyczących usług elektronicznych na rzecz osób z wadami wzroku lub słuchu. w trakcie procesu wyboru projektów szczególna uwaga zostanie skierowana na rozwiązania promujące eliminowanie barier w dostępie dla kobiet, osób niepełnosprawnych, osób starszych itd.

8.3. RÓWNOUPRAWNIENIE PŁCI²⁰

Struktury zarządzające muszą zwrócić należytą uwagę na zasady równouprawnienia płci. Osoby pracujące na rzecz Programu zostaną zatrudnione na podstawie ich wiedzy,

¹⁸ Nie dotyczy URBACT, INTERACT i ESPON.

¹⁹ Nie dotyczy URBACT, INTERACT i ESPON.

²⁰ Nie dotyczy URBACT, INTERACT i ESPON.

kompetencji i zdolności. w miarę możliwości zostaną uwzględnione właściwe potrzeby obu płci, w kontekście warunków zatrudnienia, wspierające innowacyjne i nowoczesne podejście do pracy świadczonej za pośrednictwem Internetu, elastycznych godzin pracy i polityki przyjaznej rodzicom.

Na poziomie projektu polityka ta będzie wspierana podczas oceny projektu, dzięki czemu działania będą odpowiadały potrzebom i preferencjom grup docelowych obu płci. Stosowanie zasady równouprawnienia będzie monitorowane w trakcie procesu realizacji Programu i projektów (sprawozdawczość, wizyty na miejscu itd.). Szczególna uwaga zostanie zwrócona na diagnozowanie i opracowanie środków dostosowanych do indywidualnych potrzeb, odpowiadających określonym wyzwaniom i dyskryminacji danej płci lub grupy osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na terenie pogranicza.

SEKCJA 9. ODRĘBNE ELEMENTY²¹

9.1. DUŻE PROJEKTY, KTÓRE MAJĄ BYĆ WDRAŻANE W OKRESIE PROGRAMOWANIA

Tabela 23: Wykaz dużych projektów²²

Nie dotyczy

9.2. RAMY WYKONANIA DLA PROGRAMU EWT

Tabela 24 Ramy wykonania (tabela podsumowująca)

Ramy wykonania Programu współpracy opisano w części 2.A.7.

9.3. WŁAŚCIWI PARTNERZY ZAANGAŻOWANI W PRZYGOTOWANIE PROGRAMU EWT

Zostanie uzupełnione po zakończeniu konsultacji społecznych.

9.4. STOSOWNE WARUNKI WDRAŻANIA PROGRAMU OKREŚLAJĄCE ZARZĄDZANIE FINANSOWE, A TAKŻE PROGRAMOWANIE, MONITOROWANIE, EWALUACJĘ I KONTROLĘ UDZIAŁU PAŃSTW TRZECICH W PROGRAMACH TRANSNARODOWYCH I MIĘDZYREGIONALNYCH POPRZECZ WKŁAD ŚRODKÓW Z IPA II LUB EIS

Nie dotyczy

²¹ Zostanie to przedstawione w formie aneksów w wersji papierowej

²² Nie dotyczy INTERACT i ESPON.